

แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

ศูนย์ประสานงานด้านความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย
(Gender Focal Point : GFP)
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้เห็นถึงความสำคัญของการให้โอกาสทางการศึกษาที่เป็นธรรมต่อทุกคน ซึ่งมีการกำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาไว้ในมาตรา ๕๔ วรรค ๒ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา อันเป็นรากฐานสำคัญที่จะทำให้ผู้ด้อยโอกาสมีความรู้ความสามารถ เพื่อพัฒนาตนเองให้พ้นจากความเหลื่อมล้ำได้อย่างยั่งยืน และตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เห็นชอบและประกาศวาระแห่งชาติ : สิทธิมนุษยชนร่วมขับเคลื่อน Thailand ๔.๐ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยกำหนดให้มีกิจกรรมประกวดองค์กรต้นแบบด้านสิทธิมนุษยชนเพื่อให้องค์กรภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมโดยการนำหลักการด้านสิทธิมนุษยชนมาปรับใช้ในองค์กร และเสริมสมรรถนะการขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งองค์กรที่ได้รับรางวัลเป็นต้นแบบให้ภาคส่วนต่าง ๆ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารงาน และเห็นถึงความสำคัญของการนำหลักการสิทธิมนุษยชนมาเป็นพื้นฐานในการบริหารจัดการและปฏิบัติงานในทุกระดับ ส่งเสริมให้เกิดการเคารพสิทธิมนุษยชนซึ่งกันและกัน รวมถึงลดความเสี่ยงหรือปริมาณข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน

แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) มีเป้าหมายการละเมิดสิทธิมนุษยชนลดลงทุกด้านและทุกกลุ่ม ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นกรอบทิศทางของหน่วยงานในการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในภาพรวมของประเทศ ปกป้อง ค้ำประกันสิทธิของประชาชนโดยไม่เลือกปฏิบัติ คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สร้างสังคมที่ตระหนักถึงการเคารพสิทธิมนุษยชนสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ ได้กำหนดวิสัยทัศน์ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ ๒๑” โดยยุทธศาสตร์ที่ ๒ การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ มีเป้าหมายที่จะพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และยุทธศาสตร์ที่ ๔ การสร้างโอกาสความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา มีเป้าหมายคือ ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาตระหนักถึงความสำคัญในการบูรณาการบทบาทภารกิจโดยเชื่อมโยงระหว่างแผนสิทธิมนุษยชนด้านการศึกษา ภายใต้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และยุทธศาสตร์ที่ ๔ การสร้างโอกาสความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนการนำหลักการด้านสิทธิมนุษยชนมาปรับใช้ในองค์กร และเสริมสมรรถนะการขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่เคารพสิทธิมนุษยชนในมิติหรือบริบทที่เกี่ยวข้องต่อไป

(นายสุเทพ แก่งสันเทียะ)

เลขาธิการสภาการศึกษา

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	๒
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมา	๑
๑.๒ บริบทของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา	๒
๑.๒.๑ ภารกิจและอำนาจหน้าที่	๒
๑.๒.๒ วิสัยทัศน์	๓
๑.๒.๓ พันธกิจ	๓
๑.๒.๔ การจัดโครงสร้างของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.)	๓
๑.๓ วัตถุประสงค์	๔
๑.๔ ผลที่คาดว่าจะได้รับ	๔
ส่วนที่ ๒ หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง	๕
๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)	๕
๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)	๖
๒.๓ แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)	๗
๒.๔ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	๘
๒.๕ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙	๘
๒.๖ แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)	๙
๒.๗ แผนยุทธศาสตร์ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา	๑๘
๒.๘ สนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน	๑๙
ส่วนที่ ๓ แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน	๒๔
๓.๑ การทบทวนแผนผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕	๒๔
๓.๒ การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	๒๖
๓.๒.๑ แหล่งข้อมูล	๒๖
๓.๒.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	๒๖
๓.๒.๓ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล	๒๖
๓.๒.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๒๗
๓.๒.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล	๒๗
๓.๓ หลักเกณฑ์องค์การต้นแบบด้านสิทธิมนุษยชน ประเภทภาครัฐ	๒๗

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
๓.๔ การประเมินความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชน	๒๘
๓.๔.๑ ขั้นตอนการวิเคราะห์มิติความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชน	๒๘
๓.๔.๒ ขั้นตอนการระบุประเด็นด้านสิทธิมนุษยชน	๓๐
๓.๔.๓ ขั้นตอนการจัดลำดับความเสี่ยง	๓๒
๓.๔.๔ ขั้นตอนการจัดการความเสี่ยง	๓๖
๓.๔.๕ ขั้นตอนการติดตามและการรายงานผลการดำเนินงาน	๓๖
๓.๖ ความเชื่อมโยงของการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน	๓๗
ส่วนที่ ๔ การดำเนินงานส่งเสริมสิทธิมนุษยชนของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา	๔๐
๔.๑ การสนับสนุนตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับไขเพิ่มเติม)	๔๐
๔.๑.๑ ประเด็น (๑๑) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต	๔๐
๔.๑.๒ ประเด็น (๑๒) การพัฒนาการเรียนรู้	๔๐
๔.๑.๓ ประเด็น (๑๕) พลังทางสังคม	๔๑
๔.๑.๔ ประเด็น (๒๐) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ	๔๑
๔.๒ การดำเนินงานตามหลักเกณฑ์การประเมินองค์กรต้นแบบด้านสิทธิมนุษยชน	๔๒
๔.๒.๑ มิติตัวชี้วัดด้านโครงสร้าง (Structural Indicator)	๔๒
๔.๒.๒ มิติตัวชี้วัดด้านกระบวนการ (Process Indicator)	๔๔
๔.๒.๓ มิติตัวชี้วัดด้านผลลัพธ์ (Outcome Indicator)	๔๖
๔.๓ การขับเคลื่อนกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน	๔๘
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	๔๘
ส่วนที่ ๕ กรอบแนวทางการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน	๕๘
๕.๑ การกำกับ ติดตาม และประเมินผล	๕๘
๕.๑.๑ การกำกับดูแลการดำเนินงาน	๕๘
๕.๑.๒ การติดตามการดำเนินงาน	๕๘
๕.๑.๓ การประเมินผลการดำเนินงาน	๕๘
๕.๒ เครื่องมือการกำกับ ติดตาม และประเมินผล	๕๙
๕.๓ การรายงานผลการดำเนินงาน	๕๙
เอกสารอ้างอิง	๖๐
คณะผู้จัดทำ	๖๑

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมา

สืบเนื่องจากการประชุม World Conference on Human Rights ซึ่งจัดขึ้น ณ กรุงเวียนนา สาธารณรัฐออสเตรีย เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๖ (ค.ศ. ๑๙๙๓) ที่ประชุมได้รับรองเอกสารสำคัญด้านการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ได้แก่ ปฏิญญาเวียนนาและแผนปฏิบัติการ (Vienna Declaration and Programme of Action) โดยย่อหน้าที่ ๗๑ ของปฏิญญาดังกล่าว เสนอแนะให้แต่ละรัฐพิจารณาความจำเป็นในการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนเพื่อกำหนดวิธีการที่จะให้มีการปรับปรุงส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิมนุษยชนแก่ประชาชน อีกทั้งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการจัดทำนโยบายและแผนปฏิบัติการแม่บทด้านสิทธิมนุษยชน ได้ดำเนินการตามปฏิญญาเวียนนาและแผนปฏิบัติการ โดยจัดทำ “นโยบายและแผนปฏิบัติการแม่บทด้านสิทธิมนุษยชน” เพื่อแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในภาพรวมของประเทศให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประเทศไทยให้ก้าวหน้า ทัดเทียมระดับสากล และเป็นกรอบทิศทางการทำงานด้านสิทธิมนุษยชนสำหรับหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) มีการวิเคราะห์ให้มีความสอดคล้องกับแผนระดับที่ ๑ และแผนระดับที่ ๒ รวมทั้งบริบทต่าง ๆ อาทิ สถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศไทย ข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการประจำสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นต้น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มีบทบัญญัติว่าด้วยความเท่าเทียมกัน โดยมาตรา ๒๗ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน โดยสิทธิเหล่านี้ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย มีข้อห้ามการเลือกปฏิบัติและเปิดโอกาสให้รัฐสามารถกำหนดมาตรการพิเศษต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือหรือจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างใดก็ตาม อันจะนำไปสู่การขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิหรือเสรีภาพได้อย่างเท่าเทียม ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐ การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย เพื่อให้ทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับผู้ที่มีปัญหาทางการเงิน หรือผู้ที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย ซึ่งภาครัฐได้จัดให้มีกองทุนเงินให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา (กยศ.) ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายถึงระดับปริญญาตรี

การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของคนไทยทุกคน ที่รัฐต้องจัดให้เพื่อพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัย ให้มีความเจริญงอกงามทุกด้าน เพื่อเป็นต้นทุนทางปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาทักษะ คุณลักษณะ และสมรรถนะในการประกอบสัมมาชีพ และการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข อันจะนำไปสู่เสถียรภาพ และความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติที่ต้องพัฒนาให้เจริญก้าวหน้า ทัดเทียมนานาประเทศในเวทีโลกท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ ๒๑ ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญด้านการศึกษาในฐานะกลไกหลักในการพัฒนาประเทศมาโดยตลอด โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) ได้จัดทำและขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๕ เพื่อวางกรอบเป้าหมายและทิศทางทางการจัดการศึกษาของประเทศ โดยมุ่งจัด

การศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ

สืบเนื่องจากคณะรัฐมนตรี มีมติเมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เห็นชอบและประกาศวาระแห่งชาติ “สิทธิมนุษยชนร่วมขับเคลื่อน Thailand ๔.๐ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน” สกศ. ตระหนักถึงความสำคัญและเคารพในความเท่าเทียมกันของมนุษย์ รวมทั้งสิทธิมนุษยชนในด้านอื่น ๆ จึงได้นำเอาหลักการสากลที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนบูรณาการร่วมกับแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เรื่องการผลิตและพัฒนาากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารและปฏิบัติราชการ จะยึดมั่นในการปกป้อง (Protect) เคารพ (Respect) และเยียวยา (Remedy) ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ บุคลากร ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งสนับสนุนให้เกิดการดำเนินการตรวจสอบ หลีกเลี่ยง และไม่เพิกเฉยต่อการละเมิดต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาตระหนักถึงความสำคัญในการบูรณาการภารกิจโดยเชื่อมโยงระหว่างแผนสิทธิมนุษยชนด้านการศึกษา ภายใต้แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การผลิตและพัฒนาากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และยุทธศาสตร์ที่ ๔ การสร้างโอกาสความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนการนำหลักการด้านสิทธิมนุษยชนมาปรับใช้ในองค์กร และเสริมสมรรถนะการขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่เคารพสิทธิมนุษยชนในมิติหรือบริบทที่เกี่ยวข้องต่อไป

๑.๒ บริบทของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

๑.๒.๑ ภารกิจและอำนาจหน้าที่

กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา มีภารกิจเกี่ยวกับการเสนอนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษาของชาติที่บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและการกีฬากับการศึกษาทุกระดับ การเสนอแนะนโยบายและแผนสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา และการประเมินผล การจัดการศึกษา โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑) จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติที่บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและกีฬา การศึกษาทุกระดับ รวมทั้งจัดทำข้อเสนอแนะนโยบายและแผนในการสนับสนุนทรัพยากร ด้านการศึกษาของชาติ

๒) ประสานการจัดทำข้อเสนอแนะนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษาของชาติ

๓) วิจัยและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษา การพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้และภูมิปัญญาของชาติ ตลอดจนรวบรวมและพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนา นโยบายและแผนการศึกษาของชาติ

๔) ดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ

๕) ดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นหรือคำแนะนำในเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

๖) ปฏิบัติงานอื่นใดที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

๑.๒.๒ วิสัยทัศน์

“สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เป็นองค์กรนำในการพัฒนา ยกระดับ ร่วมขับเคลื่อน การศึกษาและการเรียนรู้สำหรับทุกคนสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน”

๑.๒.๓ พันธกิจ

๑) พัฒนาและขับเคลื่อนนโยบายแผน และมาตรฐานด้านการศึกษาด้วยการใช้งานวิจัยเป็น ฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสำหรับทุกคน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อย่างมีคุณภาพ

๒) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและบูรณาการการทำงานกับทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนการ พัฒนาการศึกษาศึกษาและทรัพยากรมนุษย์

๓) ยกระดับการบริหารจัดการองค์กรสู่องค์กรที่มีสมรรถนะสูงภายใต้หลักธรรมาภิบาล

๑.๒.๔ การจัดโครงสร้างของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.)

ตารางที่ ๑ รายชื่อหน่วยงานและอักษรย่อ

ชื่อหน่วยงาน	อักษรย่อ
หน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการ	
สำนักอำนวยการ	สอ.
สำนักนโยบายและแผนการศึกษา	สนพ.
สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา	สปศ.
สำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา	สกม.
สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้	สมร.
สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา	สวพ.
หน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรี	
กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	กพร.
กลุ่มตรวจสอบภายใน	ตสน.
หน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นเป็นการภายใน	
สำนักนโยบายความร่วมมือกับต่างประเทศ	สนต.
สำนักสื่อสารองค์กร	สสอ.
สำนักนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	สนป.
สำนักเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา	สดส.
กลุ่มงานจริยธรรม	กจร.
สำนักกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ	สกช.
หน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นรองรับภารกิจอื่น ๆ ตามมติคณะรัฐมนตรี	
ศูนย์ประสานงานด้านความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย	GFP

๑.๓ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสร้างการตระหนัก รับรู้ และเข้าใจ ในหลักการ หลักคิดและหลักปฏิบัติต่อการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ให้กับบุคลากรสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
๒. เพื่อสร้างเจตคติให้บุคลากรสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นผู้ที่เคารพสิทธิ เสรีภาพ และสิทธิมนุษยชน
๓. เพื่อบูรณาการการทำงานโดยคำนึงถึงมิติสิทธิมนุษยชนกับภารกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
๔. เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

๑.๔ ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. บุคลากรสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเกิดความตระหนัก รับรู้ และเข้าใจในหลักการ หลักคิด และหลักปฏิบัติ ต่อการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน
๒. บุคลากรสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นผู้ที่เคารพสิทธิ เสรีภาพ และสิทธิมนุษยชน
๓. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษามีกรอบการทำงานโดยคำนึงถึงมิติสิทธิมนุษยชน
๔. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษามีภาพลักษณ์ที่ดีในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน

ส่วนที่ ๒

หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

การพัฒนาคน เป็นหัวใจสำคัญของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคนให้เป็นศูนย์กลาง โดยเน้นการพัฒนาคนในทุกช่วงวัย การมีส่วนร่วมของทุกคนและการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐาน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำระหว่างประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ให้คนไทยทุกเพศทุกวัยมีเจตคติที่เคารพความเท่าเทียมระหว่างหญิงชาย พัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความเป็นธรรม มีความยุติธรรม และปราศจากการเลือกปฏิบัติ เพื่อเร่งพัฒนาศักยภาพและเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของสตรีในสังคมไทยทุกกลุ่ม ทุกวัย โดยเฉพาะกลุ่มที่อยู่ในภาวะลำบากหรือกลุ่มด้อยโอกาส โดยเน้นให้สตรีมีสุขภาพ (กายและใจ) สุขภาพที่ดี สตรีสามารถเข้าถึงบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ที่ได้มาตรฐาน มีระดับการศึกษาและความรู้ที่เพียงพอต่อการประกอบอาชีพที่มั่นคง การพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว และชุมชน มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยสามารถเข้าใจและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อเข้าถึงข้อมูลความรู้ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตอย่างมีศักยภาพ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ดังนี้ ๑) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ๒) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ๓) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ๔) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ๕) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ ๖) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ทั้งนี้ แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๓ ยุทธศาสตร์ คือ ๑) **ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์** ประเด็น (๑) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม และ (๒) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ซึ่งการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ต้องพัฒนาส่งเสริม และสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนในสังคมทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน และภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมในการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรมที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสตรีทุกช่วงวัยให้กลายเป็นค่านิยมและวัฒนธรรมที่ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพสตรีให้มีสถานภาพและคุณภาพชีวิตที่ดี รวมทั้งมีความพร้อมในการเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศและประชาคมโลก ๒) **ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม** ประเด็น (๑) การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ และ (๒) การเสริมสร้างพลังทางสังคม โดยการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ต้องพัฒนา ส่งเสริม และสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนในสังคม ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน และภาคประชาสังคม ร่วมเป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนให้คนไทยทุกเพศทุกวัยมีเจตคติที่เคารพความเท่าเทียมระหว่างเพศ เป็นสังคมที่เปิดโอกาสให้สตรีเข้ามามีส่วนร่วมในมิติต่าง ๆ อย่างเต็มศักยภาพ และมีศักดิ์ศรี ซึ่งจะนำไปสู่ความเสมอภาคด้านครอบครัว ชุมชน เศรษฐกิจ สังคมและการเมือง เป็นการลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ และ ๓) **ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ** ประเด็น (๓) ภาครัฐมีขนาดเล็กกระทัดรัด เหมาะสมกับภารกิจ ส่งเสริมให้ประชาชนและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ โดย (๑) ภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสม (๒) ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นแผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติตามพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓ โดยเป็นแผนระดับที่ ๒ หลักที่ได้มีการถ้อยระดับเป้าหมายและประเด็นการพัฒนาของยุทธศาสตร์ชาติทั้ง ๖ ด้าน มากำหนดประเด็นการพัฒนาในลักษณะที่มีความบูรณาการและเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติด้านที่เกี่ยวข้อง โดยปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญที่จะทำให้การขับเคลื่อนดำเนินงานต่าง ๆ ของทุกหน่วยงานของรัฐให้สามารถบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างเป็นรูปธรรม คือ การที่ทุกหน่วยงานมุ่งเข้าสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศร่วมกันอย่างบูรณาการ ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐเป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างบูรณาการ รวมทั้งเกิดความคุ้มค่าและประสิทธิภาพของกระบวนการงบประมาณต่อไป ทั้งนี้ ประเด็นการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ความเท่าเทียมและเสมอภาคในสังคม ผ่านการมีส่วนร่วมจากประชากรทุกกลุ่มทุกวัยและภาคีต่าง ๆ ทุกระดับ ในการร่วมเป็นกลไกการจัดการกับปัญหาความเหลื่อมล้ำ ปรากฏในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๑๕) **พลังทางสังคม** ซึ่งมีเป้าหมายให้ประเทศไทยมีความเท่าเทียมและเสมอภาคในสังคม ผ่านการมีส่วนร่วมจากประชากรทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย และภาคีต่าง ๆ ในทุกระดับ ในการร่วมเป็นกลไกการจัดการกับปัญหาความเหลื่อมล้ำและการสร้างความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ที่เกื้อกูลการดำเนินการของภาครัฐอย่างเป็นระบบ โดยเป็นการแก้ไขปัญหาที่สอดคล้องกับความต้องการระดับพื้นที่ที่มีความแตกต่างระหว่างกัน บนองค์ความรู้ ข้อมูล และหลักวิชาการที่มีส่วนร่วมจากชุมชนและภาคีในสังคมอย่างแท้จริง และมีเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ คือ ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมเพิ่มขึ้น ประกอบด้วย ๒ แผนย่อย ได้แก่ (๑) **การเสริมสร้างทุนทางสังคม** เน้นการเปิดโอกาสให้เกิดกระบวนการรวมตัวของประชากรกลุ่มต่าง ๆ รวมถึงภาคีเครือข่ายในการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมเป็นพลังสำคัญในการจัดการกับปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม โดยการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการพึ่งตนเอง และการจัดการตนเอง การต่อยอดจากรากฐานของสังคมวัฒนธรรมไทยที่เป็นที่ยกย่องและยอมรับทั่วโลก (๒) **การรองรับสังคมสูงวัยเชิงรุก** เน้นการเตรียมคนและสังคมเชิงรุกให้คนทุกช่วงวัยตระหนักรู้ในความรอบรู้และความพร้อมรองรับการเป็นสังคมสูงวัยในทุกมิติ ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพและสภาพแวดล้อม เพื่อให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพสามารถพึ่งตนเองและเป็นพลังในการพัฒนาครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศให้นานที่สุด รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเป็นพลังสังคมด้วยการถ่ายทอดประสบการณ์และภูมิปัญญาให้กับประชากรรุ่นอื่น ๆ และส่งเสริมการปรับเปลี่ยนมุมมองและทัศนคติของสังคมที่มีต่อการปฏิบัติกับผู้สูงอายุ และประเด็น (๑๒) **การพัฒนาการเรียนรู้** ซึ่งมีเป้าประสงค์เพื่อยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษาลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา มุ่งความเป็นเลิศและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และปรับปรุงระบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร เพิ่มความคล่องตัวในการรองรับความหลากหลายของการจัดการศึกษาและสร้างเสริมธรรมาภิบาล และประเด็น (๑๑) **การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต** โดยมีเป้าหมายคือ วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิตดีขึ้น และประเด็น (๒๐) **การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ** โดยแผนย่อยการพัฒนากระบวนการบริหารงานภาครัฐ มีแนวทางการพัฒนาให้ภาครัฐมีระบบบริหารงานที่ทันสมัย สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็น

เงื่อนไขสำคัญในการพัฒนาประเทศให้ก้าวสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วในอนาคต ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมได้ทำให้การปฏิรูปราชการของหน่วยงานภาครัฐเปลี่ยนแปลงไป โดยต้องปฏิรูปราชการโดยรวดเร็ว ถูกต้อง เหมาะสม มีประสิทธิภาพ และเป็นเลิศ ซึ่งนวัตกรรม เทคโนโลยี ฐานข้อมูลขนาดใหญ่ และระบบวิธีปฏิบัติราชการแบบดิจิทัล สอดคล้องกับไทยแลนด์ ๔.๐

๒.๓ แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

แผนปฏิรูปประเทศจัดทำขึ้นเพื่อให้สอดคล้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ กำหนดให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนด ซึ่งต้องดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย ๓ ประการ ได้แก่ (๑) ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ (๒) สังคมมีความสงบสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ และ (๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์รวมของแผนการปฏิรูปประเทศ

๑) ด้านสังคม ซึ่งมีเป้าประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำในสังคม การคุ้มครองกลุ่มเปราะบางในสังคมตลอดจนการสร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากรและแหล่งทุนของประชาชน โดยกำหนดกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ จำนวน ๕ กิจกรรม ประกอบด้วย (๑) การมีระบบการออมเพื่อสร้างหลักประกันรายได้หลังวัยเกษียณที่เพียงพอและครอบคลุมในกลุ่มแรงงานทั้งในและนอกระบบ (๒) ผลักดันให้มีฐานข้อมูลทางสังคมและคลังความรู้ในระดับพื้นที่ เพื่อให้สามารถจัดสวัสดิการและสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพที่ตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย (๓) การปฏิรูปการขึ้นทะเบียนคนพิการ เพื่อให้คนพิการได้รับสิทธิสวัสดิการและความช่วยเหลือได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง (๔) การสร้างกลไกที่เอื้อให้เกิดชุมชนเมืองจัดการตนเอง และ (๕) การสร้างมูลค่าให้กับที่ดินที่รัฐจัดให้กับประชาชน ทั้งนี้ ในการดำเนินการดังกล่าวจะส่งผลให้ประชาชนมีความมั่นคงด้านรายได้เมื่อถึงวัยเกษียณอายุ/หลังพ้นวัยทำงาน คนพิการทุกคนไม่มีข้อจำกัดด้านการเข้าถึงการขึ้นทะเบียนคนพิการ ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลในการกำหนดนโยบายและแก้ไขปัญหาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่ชุมชนในเขตเมืองสามารถบริหารจัดการทรัพยากรได้ด้วยตนเอง เกษตรกรและคนยากจนที่ได้รับการจัดสรรที่ดินจากรัฐสามารถนำเสนอเอกสารแสดงสิทธิในที่ดินหรือหนังสือ/เอกสารให้ใช้ที่ดินที่ได้รับจากรัฐไปใช้เป็นหลักประกันการเข้าถึงแหล่งทุนสำหรับการประกอบอาชีพ และ **๒) ด้านการศึกษา** ซึ่งมีเป้าประสงค์เพื่อยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษาลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา มุ่งความเป็นเลิศและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และปรับปรุงระบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร เพิ่มความคล่องตัวในการรองรับความหลากหลายของการจัดการศึกษาและสร้างเสริมธรรมาภิบาล ซึ่งการศึกษาที่จะได้รับการปฏิรูปจะครอบคลุมถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต มิได้จำกัดเฉพาะการจัดการศึกษาเพื่อคุณวุฒิตามระดับเท่านั้น โดยกำหนดกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ จำนวน ๕ กิจกรรม ประกอบด้วย (๑) การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัย (๒) การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสู่การเรียนรู้ฐานสมรรถนะ เพื่อตอบสนอง

การเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ (๓) การสร้างระบบการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพ (๔) การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและระบบอื่น ๆ ที่เน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบนำไปสู่การจ้างงานและการสร้างงาน และ (๕) การปฏิรูปบทบาทการวิจัยและระบบธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยออกจากกับดักรายได้ปานกลางอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ ในการดำเนินการดังกล่าวจะส่งผลให้ประชาชน/ผู้เรียนทุกกลุ่มวัยจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล มีทักษะที่จำเป็นของโลกอนาคต สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีวินัย มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต รวมทั้งเป็นพลเมืองที่รู้สิทธิและหน้าที่ มีความรับผิดชอบและมีจิตสาธารณะเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติต่อไป

๒.๔ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) มีวัตถุประสงค์เพื่อพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” โดยสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ครอบคลุมตั้งแต่ระดับโครงสร้าง นโยบาย และกลไก เพื่อมุ่งเสริมสร้างสังคมที่ก้าวหน้า พลวัตของโลก และเกื้อหนุนให้คนไทยมีโอกาสที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ พร้อมกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์มีความสามารถในการสร้างมูลค่าเพิ่มที่สูง และคำนึงถึงความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป้าหมายหนึ่งของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) คือ การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม โดยลดความเหลื่อมล้ำทั้งในเชิงรายได้ ความมั่งคั่ง และโอกาสในการแข่งขันของภาคธุรกิจ สนับสนุนช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางและผู้ด้อยโอกาสให้มีโอกาสในการเลื่อนขั้นทางเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงจัดให้มีบริการสาธารณะที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม สอดคล้องกับหมุดหมายที่ ๑๒ คือ คนไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนา ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อให้บรรลุ คือ การให้คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย รวมทั้งมีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉม สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข รวมทั้งมุ่งบรรลุเป้าหมายในการพัฒนากำลังคนมีสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย และสามารถสร้างงานอนาคตโดยแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาสตรี มุ่งดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ของหมุดหมายที่ ๑๒ อาทิ การพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยในทุกมิติ การพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูง รวมทั้งการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๒.๕ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ กำหนดวิสัยทัศน์ คือ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ ๒๑” โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา ๔ ประการ คือ ๑) เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ๒) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะที่ทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับทบบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและยุทธศาสตร์ชาติ ๓) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และมีคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคี และ

ร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ ๔) เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และความเหลื่อมล้ำภายในประเทศ ลดลง ซึ่งวางเป้าหมายไว้ ๒ ด้าน คือ ๑) เป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner Aspirations) โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ (๓Rs๔Cs) ๒) เป้าหมายของการจัดการศึกษา (Aspirations) ๕ ประการ ซึ่งมีตัวชี้วัดเพื่อการบรรลุเป้าหมาย ๕๓ ตัวชี้วัด และได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการศึกษา ๖ ยุทธศาสตร์ ซึ่งยุทธศาสตร์ที่ ๔ การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา โดยมีเป้าหมาย คือ ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ การเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย และระบบข้อมูลรายบุคคลและสารสนเทศทางการศึกษา ที่ครอบคลุม ถูกต้องเป็นปัจจุบัน เพื่อการวางแผนการบริหารจัดการศึกษา การติดตาม ประเมินและรายงานผล ซึ่งได้กำหนดแนวทางการพัฒนา คือ เพิ่มโอกาสและความเสมอภาค ในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย พัฒนาระบบข้อมูลด้านการศึกษาที่มีมาตรฐาน เชื่อมโยง และเข้าถึงได้

๒.๖ แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ประเทศไทยได้รับรองปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและการเข้าร่วมเป็นภาคี สนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนหลายฉบับ ทำให้มีผลผูกพันที่จะต้องปฏิบัติตาม สนธิสัญญา รวมถึงข้อตกลงระหว่างประเทศในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) จะเป็นกรอบทิศทางของหน่วยงานในการดำเนินงาน เพื่อแก้ไขปัญหาการ ละเมิดสิทธิมนุษยชนในภาพรวมของประเทศ ปกป้อง ค้ำจุนครองสิทธิของประชาชน โดยไม่เลือกปฏิบัติ คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สร้างสังคมที่ตระหนักถึงการเคารพสิทธิมนุษยชน โดยมีเป้าหมาย คือ “การละเมิดสิทธิมนุษยชนลดลงทุกด้านและทุกกลุ่ม” จำแนกเป็นแผนรายด้าน ๕ ด้าน และแผนรายกลุ่ม ซึ่งเป็นกลุ่มเปราะบาง ๑๑ กลุ่ม

๒.๖.๑ แผนสิทธิมนุษยชนรายด้าน

แผนสิทธิมนุษยชน ๕ ด้าน ได้แก่ ๑) แผนสิทธิมนุษยชนด้านการเมืองการปกครอง ๒) แผนสิทธิมนุษยชนด้านกระบวนการยุติธรรม ๓) แผนสิทธิมนุษยชนด้านสาธารณสุข ๔) แผนสิทธิมนุษยชน ด้านการศึกษา และ ๕) แผนสิทธิมนุษยชนด้านเศรษฐกิจและธุรกิจ โดยกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบแผนสิทธิมนุษยชนด้านการศึกษา ซึ่งมีข้อเสนอแนะและตัวชี้วัด ดังนี้

ข้อเสนอแนะ

๑) รัฐควรเร่งจัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการเรียนการสอนในระบบออนไลน์ และ พัฒนาระบบเครือข่ายสัญญาณที่มีคุณภาพให้ครอบคลุมทุกภูมิภาค ที่ผู้เรียนจากทุกพื้นฐานทาง เศรษฐกิจและสังคม สามารถเข้าถึงได้ โดยควรถือเป็นนโยบายสำคัญเร่งด่วนที่จำเป็นสำหรับการ ทดแทนการเรียนการสอนในระบบปกติซึ่งไม่สามารถกระทำได้ในหลายพื้นที่ที่ประสบปัญหาการแพร่ ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ อย่างรุนแรง อีกทั้งยังเป็นการเตรียมความพร้อมของ ผู้เรียน ผู้สอน และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการเข้าสู่การศึกษาแบบออนไลน์ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่ง ที่จำเป็นของระบบการศึกษาในอนาคต

ตัวชี้วัด ๑.๑ สัดส่วนของนักเรียนและนักศึกษาที่เข้าถึงอุปกรณ์และสัญญาณระบบเครือข่ายที่จำเป็นและมีคุณภาพในการเรียนการสอนในระบบออนไลน์เพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด ๑.๒ สัดส่วนของบุคลากรที่ได้รับอุปกรณ์และการเข้าถึงสัญญาณระบบเครือข่ายที่จำเป็นและมีคุณภาพในการเรียนการสอนในระบบออนไลน์เพิ่มขึ้น

๒) ปรับปรุงมาตรการของรัฐในด้านต่าง ๆ ให้สามารถเข้าถึงได้โดยประชาชนทุกกลุ่ม ควบคู่ไปกับการพัฒนาระบบความช่วยเหลือเป็นการเฉพาะสำหรับกลุ่มผู้ด้อยโอกาสที่มีแนวโน้มว่าจะถูกละเลยและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่พัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นให้แก่กลุ่มผู้เปราะบางในการดำรงชีวิตในสภาพสังคมปัจจุบันและอนาคต

ตัวชี้วัด ๒.๑ สัดส่วนผู้เข้าถึงต่อผู้มีสิทธิได้รับประโยชน์ในแต่ละมาตรการของรัฐสูงขึ้น

ตัวชี้วัด ๒.๒ จำนวนประชากรกลุ่มผู้ด้อยโอกาสที่เข้าถึงมาตรการของรัฐสูงขึ้น

๓) รัฐควรปรับปรุงการจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษาที่ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เรียน จากครอบครัวที่ประสบผลกระทบจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ในระดับที่เพียงพอและรูปแบบที่เหมาะสม อาทิ การให้ทุนการศึกษาแบบให้เปล่า การจัดสรรระบบกักยืมเพื่อการศึกษาที่ไม่เสียดอกเบี้ยหรือเสียดอกเบี้ยในอัตราต่ำ การลดค่าเล่าเรียน การจัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการเรียนการสอนในระบบออนไลน์ เป็นต้น

ตัวชี้วัด ๓.๑ จำนวนผู้เรียนจากครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ที่ได้รับความช่วยเหลือในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งจากรัฐเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด ๓.๒ สิทธิประโยชน์ของความช่วยเหลือจากรัฐ ที่ผู้เรียนจากครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ เพิ่มขึ้น

๔) ส่งเสริมสิทธิมนุษยชนศึกษาในสถานศึกษาทุกระดับ และการใช้สื่อให้รู้เท่าทันเทคโนโลยี เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักในด้านสิทธิมนุษยชน การเคารพสิทธิผู้อื่น การเคารพผู้เห็นต่างเพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาการกลั่นแกล้ง (Bully) การกลั่นแกล้งทางออนไลน์ (Cyber Bully) และความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งการเลือกปฏิบัติในสถานศึกษา

ตัวชี้วัด มีมาตรการ/กิจกรรมในการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและสร้างความตระหนักในด้านสิทธิมนุษยชน การเคารพสิทธิผู้อื่น สิทธิส่วนบุคคล วิธีการปฏิบัติตัวเมื่อถูก bully และความรู้เท่าทันเทคโนโลยีในสถานศึกษาทุกระดับ

๕) รัฐควรให้ความสำคัญกับการป้องกันความรุนแรงที่มีต่อเด็กในสถานศึกษา อาทิ การลงโทษเด็กโดยการทำร้ายร่างกาย การล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก

ตัวชี้วัด มีมาตรการ/กิจกรรมในการป้องกันความรุนแรงที่มีต่อเด็กในสถานศึกษา อาทิ การลงโทษเด็กโดยการทำร้ายร่างกาย การล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก

๒.๖.๒ แผนสิทธิมนุษยชนรายกลุ่ม

แผนสิทธิมนุษยชนรายกลุ่ม ประกอบด้วยแผนรายกลุ่ม จำนวน ๑๑ กลุ่ม โดยเรียงลำดับความเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหา ดังนี้ (๑) แผนสิทธิมนุษยชนกลุ่มผู้ใช้แรงงาน (๒) แผนสิทธิมนุษยชนกลุ่มผู้เสียหาย และเหยื่อของกระบวนการยุติธรรม (๓) แผนสิทธิมนุษยชนกลุ่มเด็กและสตรี (๔) แผนสิทธิมนุษยชนกลุ่มนักปกป้องสิทธิมนุษยชน (๕) แผนสิทธิมนุษยชนกลุ่มผู้สูงอายุ (๖) แผนสิทธิมนุษยชนกลุ่มผู้เสพยาเสพติด (๗) แผนสิทธิมนุษยชนกลุ่มหลากหลายทางเพศ (๘) แผนสิทธิมนุษยชนกลุ่มบุคคลที่มีปัญหาสถานะทางทะเบียน และกลุ่มชาติพันธุ์ (๙) แผนสิทธิมนุษยชนกลุ่มคนพิการ (๑๐) แผนสิทธิมนุษยชนกลุ่มผู้ต้องหา ผู้ต้องขัง และผู้พ้นโทษ (๑๑) แผนสิทธิ

มนุษยชนกลุ่มผู้ป่วยเอดส์ ผู้ที่อยู่ร่วมกับ HIV และผู้ป่วยจิตเวช โดยกระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบแผนสิทธิมนุษยชนรายกลุ่ม จำนวน ๗ กลุ่ม และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จำนวน ๒ กลุ่ม (กลุ่มเด็กและสตรี กลุ่มความหลากหลายทางเพศ) ซึ่งมีข้อเสนอแนะและตัวชี้วัด ดังนี้

๑) แผนสิทธิมนุษยชนกลุ่มเด็กและสตรี

มีวัตถุประสงค์ เพื่อปกป้องคุ้มครองเด็กและสตรีจากการถูกละเมิดสิทธิ ส่งเสริมให้เข้าถึงบริการของภาครัฐอย่างทั่วถึง เท่าเทียม และต้องได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

(๑) รัฐควรส่งเสริมการปฏิรูปกฎหมายและนโยบาย เพื่อให้สอดคล้องกับข้อตกลงในระดับนานาชาติ

ตัวชี้วัด มีกลไกการปฏิรูปกฎหมายและนโยบายเพื่อให้สอดคล้องกับข้อตกลงในระดับนานาชาติ

(๒) รัฐควรขยายการดำเนินงานด้านการพัฒนากลไกสอดส่องปัญหาการกระทำความรุนแรงในครอบครัว

ตัวชี้วัด ๒.๑ มีกลไกและมาตรการสอดส่อง เฝ้าระวังปัญหาการกระทำความรุนแรงในครอบครัว

ตัวชี้วัด ๒.๒ มีหน่วยงานเฉพาะที่มีความพร้อมด้านทรัพยากรบุคคล หลักวิชาการ และงบประมาณ สำหรับรับข้อร้องเรียนและรับมือเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิเด็ก

(๓) รัฐควรรณรงค์ให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

ตัวชี้วัด ๓.๑ มีโครงการรณรงค์ให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

ตัวชี้วัด ๓.๒ มีการจัดระบบฐานข้อมูลด้านครอบครัวเพื่อนำมาใช้ในการดำเนินงานพัฒนาสถาบันครอบครัว

(๔) รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐

ตัวชี้วัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการปฏิบัติตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐

(๕) รัฐควรให้ความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหากลั่นแกล้ง และควรส่งเสริม การให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชน อีกทั้งครูและผู้ปกครองควรมีบทบาทมากขึ้นในการปกป้องและให้ความรู้ที่เหมาะสมแก่เด็กเกี่ยวกับการใช้สื่อออนไลน์

ตัวชี้วัด ๕.๑ มีมาตรการป้องกันการ bully ต่อเด็กและเยาวชน

ตัวชี้วัด ๕.๒ มีโครงการให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนเกี่ยวกับการใช้สื่อออนไลน์

(๖) รัฐควรมีมาตรการแก้ไขปัญหการใช้ความรุนแรงและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็ก โดยบุคลากรทางการศึกษาอย่างจริงจัง

ตัวชี้วัด ๖.๑ มีมาตรการแก้ไขปัญหการใช้ความรุนแรงและการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กในสถานศึกษามีเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด ๖.๒ มีกลไกรับเรื่องร้องเรียนและแจ้งเหตุการณ์ล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กและเยาวชนในสถานศึกษาและโดยบุคลากรทางการศึกษาเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด ๖.๓ มีการเก็บฐานข้อมูลการรายงานเหตุความรุนแรงหรือการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กและเยาวชน

(๗) รัฐควรปรับปรุงกฎหมายให้คุ้มครองเด็กหรืออันตรายที่จะเกิดขึ้นต่อเด็กในทุกรูปแบบ
ตัวชี้วัด สถิติคดีที่ได้ถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศลดลง

(๘) รัฐควรประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้เกี่ยวกับกระบวนการแจ้งเกิด การจดทะเบียนการเกิดแก่ผู้นำชุมชนในพื้นที่ห่างไกล เพื่อยุติภาวะไร้สัญชาติ

ตัวชี้วัด มีสื่อโครงการ หรือมาตรการ กิจกรรม หรือกระบวนการดำเนินงานให้ความช่วยเหลือเพื่อให้สามารถจดทะเบียนการเกิดได้

(๙) รัฐควรส่งเสริมให้สถานศึกษาร่วมกับครอบครัวส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเข้าถึงเรื่องเพศศึกษาที่เหมาะสม

ตัวชี้วัด มีมาตรการ/โครงการ/กิจกรรม ที่ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเข้าถึงเรื่องเพศศึกษาที่เหมาะสมสามารถเข้าถึงบริการคุมกำเนิดสนับสนุนค่าบริการการยุติการตั้งครรภ์ที่ปลอดภัย

๑๐) รัฐต้องเร่งประชาสัมพันธ์ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การตรวจและรับคำปรึกษาทางเลือกในการยุติการตั้งครรภ์ ตามมาตรา ๓๐๕ (๕) แห่งประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๖๕

ตัวชี้วัด มีมาตรการ/โครงการ/กิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้คำปรึกษาทางเลือกในการยุติการตั้งครรภ์รวมทั้งลดการตีตราผู้หญิง

(๑๑) รัฐบาลควรประชาสัมพันธ์และผลักดันการบังคับใช้กฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถานศึกษาและการดำเนินการของสถานศึกษาในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๖๑

ตัวชี้วัด การจัดทำโครงการ/กิจกรรมรองรับการใช้บังคับกฎกระทรวงกำหนดประเภทของสถานศึกษาและการดำเนินการของสถานศึกษาในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. ๒๕๖๑

๒) แผนสิทธิมนุษยชนกลุ่มผู้สูงอายุ

มีวัตถุประสงค์ เพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงสิทธิที่พึงมีในทุกมิติอย่างมีคุณภาพและมีศักดิ์ศรี

ข้อเสนอแนะ

(๑) รัฐควรมีมาตรการหรือแนวทางการเตรียมความพร้อมประชากรในการเข้าสู่วัยสูงอายุ

ตัวชี้วัด มีมาตรการหรือแนวทางการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยอย่างเป็นรูปธรรม

(๒) รัฐควรส่งเสริมการเรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศและทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างรู้เท่าทัน (digital literacy) รวมทั้งวางมาตรการการเข้าถึงสวัสดิการรัฐเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ

ตัวชี้วัด ๒.๑ จำนวนโครงการอบรมการเรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศและทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างรู้เท่าทัน (digital literacy) เพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด ๒.๒ มีมาตรการอำนวยความสะดวกเพื่อการเข้าถึงสวัสดิการรัฐเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น หรือมีการพิจารณาปรับปรุงวิธีการในการเข้าถึงสวัสดิการและความช่วยเหลือต่าง ๆ ของภาครัฐ เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมและทั่วถึง

(๓) จัดหามาตรการส่งเสริมการออม เพื่อการเกษียณทั้งแบบภาคบังคับ และแบบสมัครใจ

ตัวชี้วัด ๓.๑ สถิติผู้อยู่ในกองทุนการออมแห่งชาติ หรือรูปแบบอื่น ๆ เพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด ๓.๒ มีมาตรการ/กลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้และวางแผนการออมเงินและใช้จ่ายอย่างประหยัดเพื่อเป็นเงินออมไว้ใช้จ่ายยามชราภาพ

(๔) รัฐควรกำหนดนโยบายหรือมาตรการในการป้องกันและคุ้มครองมิให้มีการกระทำความรุนแรงและละเมิดสิทธิของผู้สูงอายุอย่างเป็นรูปธรรม

ตัวชี้วัด มีการกำหนดนโยบายหรือมาตรการในการป้องกันและคุ้มครองมิให้มีการกระทำความรุนแรงและละเมิดสิทธิของผู้สูงอายุอย่างเป็นรูปธรรม

๓) แผนสิทธิมนุษยชนกลุ่มความหลากหลายทางเพศ

มีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมการจัดการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ และสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนของกลุ่มความหลากหลายทางเพศ

ข้อเสนอแนะ

(๑) พิจารณาทบทวนและแก้ไขพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘

ตัวชี้วัด การพิจารณาทบทวนและแก้ไขพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. เพื่อขจัดข้อจำกัดของการให้ความคุ้มครองการเลือกปฏิบัติทางเพศ

(๒) รัฐควรส่งเสริมเจตคติของคนในสังคมให้ยอมรับการมีอัตลักษณ์ทางเพศสภาพและการปฏิบัติต่อเพศสภาพอย่างเท่าเทียม

ตัวชี้วัด ๒.๑ มีการปรับปรุงและพัฒนาเนื้อหาการเรียนการสอนส่งเสริมเจตคติของคนในสังคมให้ยอมรับการมีอัตลักษณ์ทางเพศสภาพและการปฏิบัติต่อเพศสภาพอย่างเท่าเทียม การไม่แบ่งแยกเพศเพียงชายหญิง (stereo type)

ตัวชี้วัด ๒.๒ มีกระบวนการส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศที่มุ่งคุ้มครองทุกเพศที่ถูกเลือกปฏิบัติ ไม่ใช่แค่เฉพาะกลุ่มความหลากหลายทางเพศ

ตัวชี้วัด ๒.๓ จำนวนบุคลากรสถานศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับความตระหนักรู้เรื่องความหลากหลายทางเพศเพิ่มขึ้น

(๓) สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับเจ้าหน้าที่รัฐในการปฏิบัติต่อกลุ่มความหลากหลายทางเพศโดยไม่เลือกปฏิบัติ

ตัวชี้วัด ๓.๑ จำนวนเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ผ่านการอบรมการปฏิบัติต่อกลุ่มความหลากหลายทางเพศโดยไม่เลือกปฏิบัติเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด ๓.๒ มีกลไกการรับข้อร้องเรียนการเลือกปฏิบัติต่อกลุ่มความหลากหลายทางเพศเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด ๓.๓ จำนวนข้อร้องเรียนการละเมิดการบังคับใช้กฎหมายที่ให้ความคุ้มครองกลุ่มความหลากหลายทางเพศลดลง

ตัวชี้วัด ๓.๔ มีการผลักดันร่างพระราชบัญญัติจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล พ.ศ.

(๔) รัฐควรเร่งดำเนินการการมีกฎหมายว่าด้วยคู่ชีวิต

ตัวชี้วัด การผลักดันร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิต พ.ศ... และร่างพระราชบัญญัติจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล พ.ศ. อย่างต่อเนื่อง

๔) แผนสิทธิมนุษยชนกลุ่มบุคคลที่มีปัญหาสถานะทางทะเบียน และกลุ่มชาติพันธุ์

มีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้มีมาตรการที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาของกลุ่มบุคคลที่มีสถานะทางทะเบียน และกลุ่มชาติพันธุ์ตามหลักสิทธิมนุษยชน

ข้อเสนอแนะ

(๑) รัฐควรผลักดันร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. ให้มีผลใช้บังคับ

ตัวชี้วัด การมีผลใช้บังคับของพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ.

(๒) รัฐควรส่งเสริมและอนุรักษ์วิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ โดยดำเนินการจัดทำ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐

ตัวชี้วัด มีมาตรการ/โครงการ รองรับแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๓) รัฐควรออกกฎหมายรองรับเพื่อให้ความคุ้มครองผู้ลี้ภัยตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ

ตัวชี้วัด ๓.๑ การออกกฎหมายรองรับการคัดกรองและการพิจารณาสถานะผู้ลี้ภัยที่สอดคล้องกับมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ

ตัวชี้วัด ๓.๒ มีการพิจารณา/ศึกษาความเป็นไปได้ในการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาปี ค.ศ. ๑๙๕๑ ว่าด้วยสถานภาพผู้ลี้ภัย (๑๙๕๑ Convention relating to the Status of Refugees)

๔) รัฐควรทบทวนและแก้ไขนโยบายการกักกันผู้ลี้ภัย โดยยุติการกักกันโดยไม่มีกำหนด และให้ผู้ลี้ภัยสามารถเข้าถึงที่ปรึกษากฎหมาย

ตัวชี้วัด มีการทบทวนแก้ไขกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเพื่อให้ความคุ้มครองผู้ลี้ภัยตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ

๕) รัฐควรสร้างการรับรู้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เพื่อให้ทราบกฎหมาย นโยบาย มาตรการ แนวปฏิบัติ ในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มบุคคลที่มีปัญหาสถานะทางทะเบียน และกลุ่มชาติพันธุ์ให้ได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานอันพึงได้ตามหลักสิทธิมนุษยชน และเหมาะสมตามความสามารถของประเทศ

ตัวชี้วัด ๕.๑ มีการกิจกรรม/โครงการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบนโยบาย/มาตรการการช่วยเหลือกลุ่มบุคคลที่มีปัญหาสถานะทางทะเบียน และกลุ่มชาติพันธุ์ให้ได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานอันพึงได้ตามหลักสิทธิมนุษยชน และเหมาะสมตามความสามารถของประเทศ

ตัวชี้วัด ๕.๒ มีการจัดทำและขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมืองและจัดทำหลักเกณฑ์การกำหนดสถานะและสิทธิของบุคคลที่อพยพ เข้ามาอาศัยอยู่มานาน เพื่อให้บุคคลกลุ่มเป้าหมายสามารถอาศัยอยู่ในประเทศไทยได้อย่างถูกกฎหมาย และได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานอันพึงได้ตามหลักสิทธิมนุษยชน

(๖) รัฐควรผลักดันโครงการฝึกอบรมแรงงาน กลุ่มชาติพันธุ์เพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ

ตัวชี้วัด มีโครงการฝึกอบรมแรงงานกลุ่มชาติพันธุ์เพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น

(๗) รัฐควรกำหนดนโยบายการรับรองสถานะของกลุ่มบุคคลที่มีปัญหาสถานะทางทะเบียน สิทธิและมาตรการการให้ความช่วยเหลือ มาตรการส่งต่ออย่างชัดเจนและเป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน

ตัวชี้วัด ๗.๑ มีนโยบายรับรองสถานะของกลุ่มบุคคลที่มีปัญหาสถานะทางทะเบียน สิทธิและมาตรการการให้ความช่วยเหลือ มาตรการส่งต่อที่ชัดเจน และเป็นไปตามพันธกรณีสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน

ตัวชี้วัด ๗.๒ มีมาตรการดำเนินงานในช่วงสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อให้การคุ้มครองกลุ่มบุคคลที่มีปัญหาสถานะทางทะเบียน เป็นไปตามสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน

๕) แผนสิทธิมนุษยชนกลุ่มคนพิการ

มีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมพิทักษ์และรับรองให้คนพิการได้รับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เสรีภาพขั้นพื้นฐานอย่างเสมอภาค และเคารพศักดิ์ศรี

ข้อเสนอแนะ

(๑) รัฐควรมีสื่อประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับทุกประเภทความพิการ

ตัวชี้วัด ๑.๑ มีมาตรการบังคับสำหรับสื่อให้จัดทำเพื่อรองรับสำหรับคนพิการในแต่ละกลุ่ม

ตัวชี้วัด ๑.๒ มีสื่อประชาสัมพันธ์และช่องทางการเข้าถึงสื่อที่เพิ่มขึ้นและเหมาะสมกับประเภทความพิการ

(๒) รัฐควรจัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการเรียนในระบบออนไลน์

ตัวชี้วัด มีกิจกรรม/กระบวนการ/โครงการในการจัดซื้อหาอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพที่จำเป็นสำหรับการเรียนในระบบออนไลน์ที่ได้รับการจัดสรรให้แก่เด็กที่มีความพิการเพิ่มขึ้น

(๓) รัฐควรมีการชดเชยเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการประกอบอาชีพ

ตัวชี้วัด จำนวนมาตรการการเยียวยาคนพิการที่ได้รับผลกระทบในการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้นในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙

(๔) รัฐควรพัฒนาระบบสาธารณูปโภคด้านสถานที่ บริการ สิ่งอำนวยความสะดวกต่อการเคลื่อนไหว และเครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับและเอื้อต่อการพัฒนาของกลุ่มพิการ

ตัวชี้วัด ๔.๑ จำนวนคนพิการเข้าถึงสวัสดิการ สาธารณูปโภคและข้อมูลข่าวสารเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด ๔.๒ จำนวนระบบสาธารณูปโภคด้านสถานที่ บริการ สิ่งอำนวยความสะดวกต่อการเคลื่อนไหวและเครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับและเอื้อต่อการพัฒนาของคนพิการเพิ่มขึ้น

(๕) รัฐควรผลักดันโครงการ ที่เกี่ยวข้องกับคนพิการเพื่อฝึกอบรมแรงงานกลุ่มคนพิการ

ตัวชี้วัด ๕.๑ จำนวนมาตรการส่งเสริมให้นายจ้างจัดสวัสดิการที่จำเป็นพื้นฐานในขณะที่ทำงานอยู่ในสถานประกอบการให้แก่ลูกจ้างพิการเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัดที่ ๕.๒ จำนวนโครงการที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมแรงงานกลุ่มคนพิการ เพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ เพิ่มทักษะให้กับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะฝีมือแรงงานเพิ่มขึ้น

(๖) ควรส่งเสริมการจ้างงานคนพิการในหน่วยงานของรัฐและส่งเสริมการจ้างงานคนพิการในสถานประกอบการ

ตัวชี้วัด ๖.๑ จำนวนการจ้างงานคนพิการในหน่วยงานของรัฐและส่งเสริมการจ้างงานคนพิการในสถานประกอบการเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด ๖.๒ มีมาตรการสร้างแรงจูงใจหรือโครงการจูงใจสนับสนุนการจ้างงาน
คนพิการ

ตัวชี้วัด ๖.๓ มีมาตรการผลักดันการใช้เงินกองทุนเพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ
ในการประกอบอาชีพและคุณภาพชีวิตของคนพิการ

(๗) รัฐควรสนับสนุนการจัดให้มีสถานศึกษาที่จัดการศึกษาแบบเรียนร่วมกับคนพิการ

ตัวชี้วัด ๗.๑ จำนวนสถานศึกษา หรือ สถาบันการศึกษา หรือ องค์กรที่จัดการศึกษา
แบบเรียนร่วม

ตามรูปแบบหรือหลักสูตร สำหรับบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (คนพิการ ผู้ด้อยโอกาส
ผู้มีความสามารถพิเศษ) เพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด ๗.๒ สัดส่วนของคนพิการที่สามารถเข้าสู่ระบบการศึกษาทุกระดับเพิ่มขึ้น
อย่างต่อเนื่องในทุกระดับการศึกษา

๖) แผนสิทธิมนุษยชนกลุ่มผู้ต้องหา ผู้ต้องขัง และผู้พ้นโทษ

มีวัตถุประสงค์ เพื่อคุ้มครองสิทธิ ผู้ต้องหา ผู้ต้องขัง และพัฒนามาตรการส่งเสริมอาชีพ
อย่างยั่งยืนแก่ผู้พ้นโทษ

ข้อเสนอแนะ

(๑) รัฐควรส่งเสริมให้มีการนำหลักการมาตรฐานสากลไปใช้ปฏิบัติต่อผู้ต้องขังอย่าง
ต่อเนื่อง

ตัวชี้วัด มีมาตรการ/กลไกในการดูแลผู้ต้องขังที่สอดคล้องกับหลักการสิทธิเสรีภาพ
มนุษยชน

(๒) รัฐควรส่งเสริมมาตรการทางเลือกแทนการจำคุกมาใช้แก้ไขปัญหผู้ต้องขัง
เรือนจำ

ตัวชี้วัด ๒.๑ มีมาตรการทางเลือกแทนการจำคุกมาใช้แก้ไขปัญหผู้ต้องขัง
เรือนจำเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด ๒.๒ ปริมาณคดีที่มีการไกล่เกลี่ยตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
เพิ่มขึ้น

(๓) รัฐควรมีหน่วยงานกลางในการพัฒนาระบบเทคโนโลยี รวมถึงฐานข้อมูลสำหรับ
การอำนวยความสะดวก และเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังสามารถปรึกษาทนายความ/ที่ปรึกษา
ด้านกฎหมาย

ตัวชี้วัด ๓.๑ มีมาตรการ/กลไก ที่ช่วยติดตามและพัฒนาระบบเทคโนโลยี รวมถึง
ฐานข้อมูลสำหรับการอำนวยความสะดวก อาทิ การลงนามความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อ
พัฒนาการฐานข้อมูลในกระบวนการยุติธรรม เพื่อการติดตามสถานะคดีอาญาในระดับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ
และบริการประชาชน และมีการปฏิบัติตามคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ตัวชี้วัด ๓.๒ มีมาตรการที่เปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังโดยเฉพาะผู้ต้องขังระหว่างฯ สามารถ
ปรึกษาทนายความ/ที่ปรึกษาด้านกฎหมายอย่างไม่ถูกจำกัด

(๔) รัฐควรพิจารณาทบทวนกฎหมายหรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติในการ
ประกอบอาชีพให้มีความเหมาะสม

ตัวชี้วัด จำนวนกฎหมาย ซึ่งจำกัดคุณสมบัติและสิทธิในการประกอบอาชีพของ
ผู้ต้องขังที่ถูกแก้ไขบทวน

(๕) รัฐควรส่งเสริมให้ผู้ต้องขังได้รับการฝึกอาชีพภายในเรือนจำที่สอดคล้องกับความต้องการตลาดแรงงาน ตลอดจนความสนใจและความต้องการรายบุคคล

ตัวชี้วัด ๕.๑ จำนวนโครงการส่งเสริมให้ผู้ต้องขังได้รับการฝึกอาชีพภายในเรือนจำที่สอดคล้องกับความต้องการตลาดแรงงาน ตลอดจนความสนใจและความต้องการรายบุคคลเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด ๕.๒ จำนวนผู้ต้องขังที่ได้รับการฝึกอาชีพภายในเรือนจำสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ตลอดจนความสนใจและความต้องการรายบุคคล

ตัวชี้วัด ๕.๓ ผู้พ้นโทษที่มีรายได้เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพ และไม่กลับไปกระทำ ความผิดซ้ำอีกเพิ่มขึ้น

(๖) รัฐควรจัดให้มีเรือนจำ Hub สำหรับการดูแลรักษาโรคจิตเวช หรือควรมีสถานที่อื่นที่ไม่ใช่เรือนจำในการดูแลรักษาผู้ต้องขังป่วยจิตเวชอยู่ระหว่างการพิจารณาคดี

ตัวชี้วัด ๖.๑ มีกระบวนการ/โครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการสร้างเรือนจำ Hub ผู้ต้องขังป่วยจิตเวช

ตัวชี้วัด ๖.๒ จำนวนสถานที่ทางเลือกที่ไม่ใช่เรือนจำในการดูแลรักษาโรคจิตเวช

(๗) รัฐควรให้ความรู้ด้านสุขภาพจิตและโรคทางจิตเวชแก่ผู้ปฏิบัติงาน พร้อมทั้งตรวจสอบ ประเมินการปฏิบัติงานตามคู่มือการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่มีปัญหาสุขภาพจิตหรือป่วยจิตเวช

ตัวชี้วัด จำนวนครั้งในให้การความรู้ด้านสุขภาพจิตและโรคทางจิตเวชแก่ผู้ปฏิบัติงานในเรือนจำ

(๘) รัฐควรพิจารณาจ้างจิตแพทย์ห้วงเวลา

ตัวชี้วัด จำนวนครั้งในการจ้างจิตแพทย์หรือนักจิตวิทยาห้วงเวลา ให้เข้าบริการรักษาผู้ต้องขังกลุ่มนี้ภายในเรือนจำ

๗) แผนสิทธิมนุษยชนกลุ่มผู้ป่วยเอดส์ ผู้ที่อยู่ร่วมกับ HIV และผู้ป่วยจิตเวช

ข้อเสนอแนะ

(๑) รัฐควรให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในการอยู่ร่วมกันกับผู้ติดเชื้อ HIV รวมถึงปรับปรุงกฎหมายต่าง ๆ ที่เลือกปฏิบัติต่อผู้ป่วยเอดส์ และผู้ที่อยู่ร่วมกับ HIV

ตัวชี้วัด ๑.๑ มีโครงการ/กิจกรรมสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในการอยู่ร่วมกันกับผู้ติดเชื้อ HIV เพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด ๑.๒ มีโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมให้องค์กรภาครัฐหรือเอกชนดำเนินการตามประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง การป้องกันและบริหารจัดการด้านเอดส์ในสถานประกอบกิจการ ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ โดยเฉพาะการให้ยกเลิกการตรวจหาเชื้อเอชไอวีก่อนรับเข้าทำงาน และติดตามการปฏิบัติตามประกาศดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการคุ้มครองสิทธิต่อลูกจ้าง

(๒) รัฐควรผลักดันร่างพระราชบัญญัติจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล พ.ศ.

ตัวชี้วัด การมีผลใช้บังคับของร่างพระราชบัญญัติจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล พ.ศ. ...

(๓) รัฐควรมีการสร้างการรับรู้ให้กับสถานศึกษา หน่วยงาน ประชาชนทั่วไป เพื่อให้มีความเข้าใจที่ถูกต้อง ทศนคติที่ดีต่อบุคคลที่มีความผิดปกติทางจิต เพื่อลดการตีตราและลดการเลือกปฏิบัติ

ตัวชี้วัด มีโครงการส่งเสริมความรู้ให้กับสถานศึกษา องค์กรอิสระ หน่วยงาน ประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับความผิดปกติทางจิตของผู้ป่วยเพิ่มขึ้น

(๔) รัฐควรผลักดันให้ผู้ป่วยจิตเวชเข้าถึงสิทธิผู้ป่วยตามพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑
ตัวชี้วัด จำนวนมาตรการ/กิจกรรมที่ช่วยอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้ป่วยจิตเวช
เข้าถึงสิทธิผู้ป่วยตามพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ เพิ่มขึ้น

(๕) รัฐควรผลักดันการขับเคลื่อน (ร่าง) แผนพัฒนาสุขภาพจิตแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ พ.ศ.
(๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

ตัวชี้วัด มีมาตรการ กลไก ในการบูรณาการความร่วมมือขับเคลื่อนแผนพัฒนา
สุขภาพจิตแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ พ.ศ. (๒๕๖๑-๒๕๘๐)

๒.๗ แผนยุทธศาสตร์ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

แผนยุทธศาสตร์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
จัดทำขึ้นเพื่อเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาให้สอดคล้อง
กับยุทธศาสตร์ แผนและนโยบายระดับชาติ เป็นเครื่องมือในการสื่อสารและใช้เป็นกรอบข้อตกลง
ระหว่างบุคลากรในองค์กรในการปฏิบัติหน้าที่ยกระดับหน่วยงานให้มีสมรรถนะสูงตามวิสัยทัศน์และ
พันธกิจที่ได้วางไว้ร่วมกัน รวมถึงเป็นเครื่องมือในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของ
หน่วยงานให้สามารถรับมือกับสถานการณ์และโจทย์การพัฒนาประเทศด้านการศึกษาที่มีการ
เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิสัยทัศน์

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นองค์กรนำในการพัฒนา ยกระดับ ร่วม
ขับเคลื่อนการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับทุกคน สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

พันธกิจ

๑) พัฒนาและขับเคลื่อนนโยบาย แผน และมาตรฐานด้านการศึกษาด้วยการใช้งานวิจัย
เป็นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาสำหรับทุกคน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อย่างมีคุณภาพ

๒) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและบูรณาการการทำงานกับทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อน
การพัฒนาการศึกษาและทรัพยากรมนุษย์

๓) ยกระดับการบริหารจัดการองค์กรสู่องค์กรที่มีสมรรถนะสูงภายใต้หลักธรรมาภิบาล

ประเด็นยุทธศาสตร์

๑) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนารอบนโยบายและทิศทางการพัฒนาคุณภาพ
การศึกษา

เป้าประสงค์ที่ ๑.๑ มีการติดตามและประเมินสถานการณ์การพัฒนา
การศึกษาของประเทศ

เป้าประสงค์ที่ ๑.๒ มีนโยบาย ทิศทาง และข้อริเริ่มใหม่ต่อการพัฒนา
การศึกษาในระดับยุทธศาสตร์

๒) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยกระดับการบริหารจัดการองค์กรสู่องค์กรที่มีสมรรถนะสูงภายใต้
หลักธรรมาภิบาล

เป้าประสงค์ที่ ๒.๑ หน่วยงานมีความคล่องตัวและสมรรถนะสูง

เป้าประสงค์ที่ ๒.๒ มีโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลและการจัดการธรรมาภิบาล
ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ

๓) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและบูรณาการการทำงานกับทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาและทรัพยากรมนุษย์

เป้าประสงค์ที่ ๓.๑ มีภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนทั้งในและต่างประเทศในการขับเคลื่อนการทำงานเพื่อพัฒนาการศึกษาเพื่อทุกคนอย่างมีคุณภาพ

เป้าประสงค์ที่ ๓.๒ มีการนำผลงานวิจัยและสื่อสาธารณะไปใช้เพื่อแก้ปัญหา/ พัฒนาคุณภาพการศึกษา

เป้าประสงค์ที่ ๓.๓ การขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในเชิงคุณภาพ ปริมาณ และพื้นที่ ผ่านความร่วมมือในระดับยุทธศาสตร์

๒.๘ สนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน

ประเทศไทยในฐานะประเทศสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ ได้เข้าร่วมเป็นภาคีในสนธิสัญญา อนุสัญญา ปฏิญญาและแผนปฏิบัติการต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชากรมีคุณภาพชีวิตที่ดี ได้รับสิทธิและเข้าถึงโอกาสที่ประชากรพึงได้รับ ส่งเสริมให้เกิดความเสมอภาคของประชากรในทุกระดับ ดังนี้

๑) ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน Universal Declaration of Human Rights: UDHR

UDHR ได้รับการรับรองโดยมติที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ (General Assembly) เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๙๑ (ค.ศ. ๑๙๔๘) โดยประเทศไทยเป็น ๑ ใน ๔๘ ประเทศแรกที่ทำให้การรับรอง ถือเป็นพื้นฐานของกฎหมายระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนทุกฉบับที่มีอยู่ในปัจจุบันและถือเป็นเอกสารสำคัญในการกำหนดกรอบมาตรฐานสำหรับการออกแบบระบบการให้ความคุ้มครองด้านสิทธิมนุษยชนในปัจจุบัน แม้ตัวปฏิญญาสากลจะเป็นรูปแบบของเอกสารเชิงหลักการที่มาจากข้อตกลงร่วมกันที่ได้มีผลผูกพันทางกฎหมาย แต่ก็ถือเป็นจารีตประเพณีระหว่างประเทศที่ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายว่า มีสถานะเสมือนเป็นกฎหมายระหว่างประเทศอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชนเป็นหลักการกฎหมายทั่วไปที่ได้รับการยอมรับจากประชาคมระหว่างประเทศที่รัฐต้องปฏิบัติโดยไม่มีข้อยกเว้น (jus cogens) ประกอบด้วยเนื้อหา ๓๐ ข้อ หลักการสำคัญจึงห้ามการเลือกปฏิบัติทั้งปวง อาทิ การเลือกปฏิบัติต่อเชื้อชาติ เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรืออื่นใด ต้นกำเนิดทางชนชาติหรือสังคม ฐานะ การเกิด สถานภาพอื่น ๆ เป็นต้น โดยได้แจกแจงสิทธิต่าง ๆ ที่จะได้รับ คุ้มครอง ไม่ว่าจะเป็น สิทธิพลเมือง สิทธิทางการเมือง สิทธิทางเศรษฐกิจ สิทธิทางสังคม สิทธิทางวัฒนธรรม และอื่น ๆ

๒) สนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี

สนธิสัญญาหลักด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ภายใต้สหประชาชาติ มีทั้งสิ้น ๙ ฉบับ โดยสนธิสัญญาดังกล่าวมีลักษณะเป็นสัญญาพหุภาคี กล่าวคือเป็นสนธิสัญญาที่มีรัฐมากกว่าสองรัฐขึ้นไปเป็นภาคีสันติสัญญา ทั้งนี้เมื่อเข้าเป็นภาคีสันติสัญญาแล้ว ถือว่ารัฐภาคีมีพันธกรณีที่ต้องปฏิบัติตามสนธิสัญญาต่อไปและต้องอนุวัติการให้สอดคล้องกับสนธิสัญญา โดยปัจจุบันประเทศไทยได้เป็นภาคีสันติสัญญาหลักระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนแล้ว จำนวน ๗ ฉบับ ได้แก่

(๑) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights: ICCPR)

สาระสำคัญของกติกา ICCPR ได้กำหนดสิทธิต่าง ๆ ทั้งในส่วนที่เป็นสิทธิของประชาชนในฐานะพลเมือง ซึ่งว่าด้วยการกำหนดเจตจำนงของตนเอง สิทธิในเรื่องการเมือง และสามารถดำเนินการอย่างเสรีในการจัดการทรัพยากรและพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของตน และการประกันสิทธิของรัฐภาคี ที่จะต้องส่งเสริมให้บังเกิดผลตามสิทธิดังกล่าว โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ สิทธิเหล่านี้รวมถึงสิทธิที่จะมีชีวิต และการยกเลิกโทษประหารชีวิต การห้ามการทรมาน/ลงโทษทารุณโหดร้าย การมีทาส เสรีภาพในความปลอดภัยของร่างกาย การห้ามการจับกุมโดยมิได้ทำผิดกฎหมาย การปฏิบัติต่อผู้ถูกจับกุมด้วยหลักมนุษยธรรม เสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่อาศัย ความเสมอภาคในด้านกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรมทางศาล สิทธิในฐานะบุคคล สิทธิในความเป็นส่วนตัว สิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การนับถือศาสนา การห้ามโฆษณาชวนเชื่อเพื่อการสงครามและการเกลียดชังเผ่าพันธุ์ สิทธิในการชุมนุมโดยสงบการรวมตัวเป็นสมาคม การคุ้มครองครอบครัวและการสมรส สิทธิของเด็ก การมีทะเบียนเกิดและสัญชาติ การมีสิทธิมีส่วนร่วมในการบริหารบ้านเมืองและสิทธิของชนกลุ่มน้อย

(๒) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights: ICESCR)

สาระสำคัญของกติกา ICESCR ได้กำหนดสิทธิต่าง ๆ ของประชาชน ได้แก่ การกำหนดเจตจำนงของตนเอง การจัดการทรัพยากรและการประกันสิทธิของรัฐภาคี ที่จะต้องให้สิทธิแก่ทั้งประชาชนและผู้ที่ไม่ใช่คนชาติของตน การประกันสิทธิความเท่าเทียมกันในเรื่องเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมระหว่างชายหญิงและเพื่อความเท่าเทียมกันในสังคมประชาธิปไตย การห้ามลิดรอนสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานการรับรองสิทธิในการทำงาน หาเลี้ยงชีพด้วยสภาพการทำงานที่ยุติธรรม ค่าจ้างที่เป็นธรรม ตามความเป็นอยู่และสภาพการทำงานที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ การก่อตั้งสหภาพแรงงาน สิทธิของคนงาน สิทธิในสวัสดิการสังคม การประกันสังคมสิทธิของครอบครัวในฐานะจำเป็นสังคมพื้นฐานทางธรรมชาติ สิทธิของมารดา เด็ก ผู้เยาว์ และความคุ้มครองสิทธิในมาตรฐานการครองชีพที่เพียงพอในปัจจุบัน ๔ โดยเฉพาะเรื่องอาหารโดยปลอดจากความหิวโหยและการแบ่งสรรอาหาร สิทธิด้านสุขภาพ สุขลักษณะ บริการทางการแพทย์ การควบคุมโรคระบาด โดยเฉพาะอนามัยทารก สิทธิทางการศึกษาซึ่งการศึกษาในระดับประถมศึกษาจะเป็นการศึกษาภาคบังคับที่ให้เปล่าแก่ทุกคนและการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาที่เหมาะสมเท่าเทียมกันรวมถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จะต้องส่งเสริมให้มากที่สุด สิทธิที่จะมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านวัฒนธรรมวิทยาศาสตร์ และการดูแลจากภาครัฐที่จะคุ้มครอง อนุรักษ์ และการพัฒนา รวมทั้งการเผยแพร่ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และทางวัฒนธรรม

(๓) อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women: CEDAW)

สาระสำคัญของอนุสัญญา CEDAW กำหนดความหมายของ “การเลือกปฏิบัติต่อสตรี” ซึ่งจะต้องถูกประณามและขจัดทุกประการโดยไม่ชักช้าและบรรจุหลักการความเสมอภาคของเพศไว้เป็นหลักประกันในรัฐธรรมนูญ ตลอดจนกฎหมายและมาตรการอื่น ๆ ที่จะจัดการให้เกิดความก้าวหน้าอย่างเต็มที่ของสตรี ทั้งโดยการออกมาตรการพิเศษ เร่งรัด ปรับแบบแผนทางสังคม วัฒนธรรม และระบบครอบครัวเพื่อความเสมอภาค การปราบปรามการค้าสตรีในทุกรูปแบบ ขจัดการเลือกปฏิบัติในด้านการเมือง การเป็นผู้แทนรัฐบาล การร่วมงานในองค์การระหว่างประเทศ การได้มาและคงไว้ซึ่งสัญชาติของสตรีและบุตร ความเสมอภาคทางการศึกษาการจ้างงาน ค่าตอบแทน การคุ้มครอง

สุขภาพ การตั้งครรรค์ และการคลอดบุตร สิทธิประโยชน์ด้านครอบครัว สินเชื่อ กีฬา นันทนาการ วัฒนธรรม ขจัดกาเลือกปฏิบัติต่อสตรีในชนบท ทั้งด้านเศรษฐกิจ การพัฒนา สุขภาพประกันสังคม การศึกษา ฝึกอบรม การรวมกลุ่มพึ่งตนเอง ความเสมอภาคทางกฎหมาย ตลอดจนสิทธิในการสมรส และความสัมพันธ์ทางครอบครัว

(๔) อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination: ICERD)

สาระสำคัญของอนุสัญญา ICERD กำหนดความหมายของ “การเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ” การตีความและมาตรการพิเศษที่จัดขึ้นตามความจำเป็นด้วยเจตนาเพื่อประกันความก้าวหน้าของกลุ่มคนบางกลุ่มที่ต้องการความคุ้มครองและสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐาน การประณามการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติและการประกันการไม่เลือกปฏิบัติต่อบุคคลกลุ่มหรือสถาบัน หรือสนับสนุนการเลือกปฏิบัติเหล่านี้ การดำเนินมาตรการที่จะแก้ไขกฎระเบียบที่ก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติด้วยวิธีการที่เหมาะสมและสนับสนุน การประสานเชื้อชาติเข้าด้วยกันการจัดให้มีมาตรการพิเศษชั่วคราวเพื่อสนับสนุนการคุ้มครองกลุ่มบุคคลบางกลุ่ม เพื่อให้ได้รับสิทธิเสรีภาพอย่างเสมอภาค การประณามการแบ่งแยกทางเชื้อชาติ ผิว การโฆษณาชวนเชื่อในเรื่องความเหนือกว่าของบางชนกลุ่ม การเกลียดชังระหว่างเชื้อชาติ การลงโทษตามกฎหมายต่อการกระทำตามการประณามเหล่านี้ และห้ามการดำเนินการส่งเสริมกระตุ้นการเลือกปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐ การประกันสิทธิของทุกคนให้เสมอภาคกันตามกฎหมายภายใต้ศาลและกระบวนการยุติธรรมการคุ้มครองของรัฐ การใช้สิทธิอย่างทั่วถึงและเสมอภาคในทางการเมือง กิจกรรมสาธารณะ และบริการสาธารณะสิทธิของพลเมืองในเรื่องต่าง ๆ ทุกเรื่อง เช่น การมีถิ่นพำนัก การครองสัญชาติ การสมรสและเลือกคู่สมรส การรับมรดก สิทธิเสรีภาพทางความคิดเห็น การนับถือศาสนา การชุมนุม สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมต่าง ๆ ทั้งในด้านการทำงาน ที่อยู่อาศัย การสาธารณสุข การศึกษา กิจกรรมทางวัฒนธรรมและบริการต่าง ๆ และการประกันสิทธิของรัฐที่จะให้ความคุ้มครองแก่ทุกคนในอาณาเขตจากการเลือกปฏิบัติเหล่านี้ รวมถึงสิทธิที่จะร้องขอค่าทดแทนจากศาลเพื่อชดใช้ความเสียหายอันเป็นผลจากการเลือกปฏิบัติเหล่านี้

(๕) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child: CRC)

สาระสำคัญของอนุสัญญา CRC ประกอบด้วยความหมายของ “เด็ก” การประกันสิทธิพื้นฐานของรัฐภาคีต่อเด็กในเขตอำนาจของตนบนสิทธิพื้นฐาน ๔ ประการ คือ สิทธิที่จะมีชีวิต สิทธิที่จะได้รับการปกป้อง สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา และสิทธิที่จะมีส่วนร่วม การไม่เลือกปฏิบัติ การคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็ก การเคารพต่อความรับผิดชอบและสิทธิหน้าที่ของบิดามารดา ครอบครัว และสภาพสังคมของเด็ก การประกันสิทธิที่จะมีชีวิต การมีชื่อ มีสัญชาติ เอกลักษ์ณ์ การอยู่ร่วมกันระหว่างเด็กกับบิดามารดาและครอบครัว และการรักษาความสัมพันธ์ระหว่างกัน สิทธิเสรีภาพของเด็กในการแสดงความคิดเห็น การแสดงออก การแสวงหา/ได้รับข้อมูลข่าวสาร ความคิด มโนธรรม ศาสนา การสมาคม ความเป็นส่วนตัว การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารจากสื่อ และการคุ้มครองจากข้อมูลข่าวสารที่เป็นอันตราย การช่วยเหลือบิดามารดาผู้ปกครองให้สามารถเลี้ยงดูเด็กได้ การคุ้มครองจากความรุนแรงทั้งปวง การดูแลทางเลือกสำหรับเด็ก การรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม การร้องขอสถานะผู้ลี้ภัย การดูแลเด็กพิการ การดูแลสุขภาพและการสาธารณสุขสำหรับเด็กและมารดา การประกันสังคม การได้รับมาตรฐานการดำรงชีวิตที่เพียงพอ การศึกษา การพัฒนา บุคลิกภาพ การยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม นันทนาการ การคุ้มครองจากการถูกแสวง

ประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ยาเสพติด เพศ การลักพา ขา ย ค้าเด็ก การคุ้มครองจากการแสวงประโยชน์ทุกรูปแบบ การถูกละเมิดหรือลงโทษที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม การพิพาทด้วยอาวุธการฟื้นฟูจิตใจและการกลับคืนสู่สังคม การคุ้มครองเด็กที่ต้องประสบปัญหาด้านกฎหมายและต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม และผลกระทบของอนุสัญญานี้ต่อกฎหมายเดิมที่มีอยู่

(๖) อนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรี (Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment CAT)

สาระสำคัญของอนุสัญญา CAT มีวัตถุประสงค์ในการระงับและยับยั้งการทรมาน รวมทั้งป้องกันมิให้องค์กรหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการใดที่เป็น การยุยง ยินยอม รู้เห็นเป็นใจ ช่มชู้ หรือบังคับขู่เข็ญที่จะเป็นการทรมานโดยเจตนาที่ทำให้เกิดความเจ็บปวดหรือความทุกข์ทรมานอย่างสาหัส ไม่ว่าทางกายหรือทางจิตใจต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เพื่อความมุ่งประสงค์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อสนเทศหรือคำสารภาพจากบุคคลนั้นหรือบุคคลที่สามารถรวมทั้งการบังคับขู่เข็ญและการลงโทษบุคคลนั้นสำหรับการกระทำซึ่งบุคคลนั้นหรือบุคคลที่สามารถกระทำหรือถูกสงสัยว่าได้กระทำ

(๗) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ (Convention on the Rights of Persons with Disabilities: CRPD)

สาระสำคัญของอนุสัญญา CRPD คือ รัฐภาคีมีพันธกรณีที่จะต้องจัดการเลือกปฏิบัติต่อคนพิการในทุกรูปแบบ ทั้งในด้านกฎหมาย การปกครอง และการปฏิบัติต่าง ๆ ซึ่งรวมถึง การกำหนดมาตรการที่เหมาะสมเพื่อประกันการเข้าถึงและใช้ประโยชน์อย่างเท่าเทียมกันของคนพิการ ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพการขนส่ง ข้อมูลข่าวสารและบริการสาธารณะ การยอมรับความเท่าเทียมกันของคนพิการในทางกฎหมายสำหรับโอกาสในการรับการศึกษา การเข้าทำงาน การรักษาพยาบาล การประกันสิทธิและโอกาสที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเท่าเทียมกันกับบุคคลทั่วไป ทั้งนี้ รัฐภาคีจะต้องกำหนดผู้ประสานงาน (focal points) และกลไกประสานงานในรัฐบาล เพื่อเป็นกลไกหลักในการผลักดันและตรวจสอบการอนุวัติอนุสัญญา โดยจะต้องเปิดโอกาสให้ภาคประชาสังคมสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการอย่างเต็มที่และรัฐภาคีมีพันธกรณีที่จะต้องเผยแพร่ อนุสัญญา ให้ประชาชนทั่วไปทราบอย่างทั่วถึง โดยรวมถึงการเผยแพร่ในรูปแบบที่คนพิการในด้านต่าง ๆ สามารถเข้าถึงได้ รัฐภาคีต้องเสนอรายงานต่อคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิของคนพิการภายใน ๒ ปี นับวันที่อนุสัญญา มีผลใช้บังคับกับรัฐภาคีนั้น ๆ

นอกจากนี้ ยังมีสนธิสัญญาหลักด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยยังมิได้เป็นภาคีจำนวน ๒ ฉบับ ได้แก่ อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการบังคับให้หายสาบสูญ (International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance : ICCPED) และอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิของแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานและสมาชิกในครอบครัว (International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families : ICRMW)

๓) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals - SDGs)

การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับประเทศไทยครอบคลุมการดำเนินการใน ๖ ด้านหลัก ได้แก่ (๑) การสร้างการตระหนักรู้ (๒) การเชื่อมโยงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนกับแผน ๓ ระดับของประเทศ (๓) กลไกการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน (๔) การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (๕) ความร่วมมือกับภาคีการพัฒนา และ (๖) การติดตาม

ประเมินผล การขับเคลื่อนเป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืน จากผลการประเมินเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนบ่งชี้ให้เห็นว่าประเทศไทยมีความก้าวหน้าในหลายประเด็น โดยในมิติการพัฒนาคน (People) ภาครัฐและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินมาตรการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคนทุกช่วงวัย รวมทั้งมุ่งขจัดปัญหาความยากจนอย่างจริงจัง สะท้อนให้เห็นความก้าวหน้าในการขับเคลื่อนเป้าหมายที่ ๑ ขจัดความยากจน เป้าหมายที่ ๔ การศึกษาที่มีคุณภาพและเป้าหมายที่ ๕ ความเท่าเทียมทางเพศในมิติเศรษฐกิจและความมั่งคั่ง (Prosperity) ประเทศไทยมีความก้าวหน้าในการขับเคลื่อนเป้าหมายที่ ๗ พลังงานสะอาดที่เข้าถึงได้ เป้าหมายที่ ๘ งานที่มีคุณค่าและการเติบโตทางเศรษฐกิจ เป้าหมายที่ ๙ โครงสร้างพื้นฐาน นวัตกรรมและอุตสาหกรรม และเป้าหมายที่ ๑๐ ลดความเหลื่อมล้ำ อันเป็นผลมาจากการดำเนินการสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจในระยะที่ผ่านมา ประกอบกับการลงทุนทางโครงสร้างพื้นฐานการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมต่าง ๆ รวมไปถึงการดำเนินการเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย และในมิติสิ่งแวดล้อม (Planet) มีความก้าวหน้าสำคัญในการขับเคลื่อนเป้าหมายที่ ๑๓ การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยได้ดำเนินการเชิงรุกเพื่อเตรียมความพร้อมรับมือกับความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้น รวมถึงการวางแผนรับมือกับภัยพิบัติในรูปแบบต่าง ๆ นอกจากนั้น ในมิติความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา (Partnership) มีความก้าวหน้าในการขับเคลื่อนเป้าหมายที่ ๑๗ ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นอย่างมากโดยประเทศไทยมีบทบาทสำคัญมากขึ้นในเวทีโลก

ส่วนที่ ๓

แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน

การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ เพื่อสร้างการตระหนักรู้ และเข้าใจ ในหลักการ หลักคิด และหลักปฏิบัติต่อการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ให้กับบุคลากรสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เพื่อสร้างเจตคติให้บุคลากรสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นผู้ที่ที่เคารพสิทธิ เสรีภาพ และสิทธิมนุษยชน เพื่อบูรณาการการทำงานโดยคำนึงถึงมิติสิทธิมนุษยชนกับภารกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา และเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงได้ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการดังกล่าว มีแนวทางและขั้นตอนดังต่อไปนี้

๓.๑ การทบทวนแผนผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕

จากการดำเนินงานประเด็นที่เกี่ยวกับการขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๒- ๒๕๖๕) พบว่า ความพึงพอใจต่อการขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง เนื่องจากภาพของการนำแผนสู่การปฏิบัติ โดยกระบวนการถ่ายทอดเป้าหมายจากระดับกระทรวงจนถึงระดับกรมนั้นยังไม่ชัดเจน จึงทำให้การนำนโยบายและแผนไปสู่การปฏิบัติมักขึ้นอยู่กับกรมมอบหมายหรือตามแต่ละบริบทของแต่ละหน่วยงาน โดยเฉพาะการไม่มีผู้รับผิดชอบดำเนินการโดยตรงหรือผู้ที่รับผิดชอบมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้งทำให้ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงานเรื่องดังกล่าว ส่งผลทำให้ผลผลิตและผลลัพธ์ของการดำเนินงานตอบสนองหรือส่งผลกระทบต่เป้าหมายได้เพียงบางส่วนเท่านั้น ดังนั้น จึงควรพัฒนากลไกการขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติให้เป็นวาระสำคัญ เช่น การกำหนดให้การขับเคลื่อนงานด้านสิทธิมนุษยชนเป็นตัวชี้วัดของผู้บริหารส่วนราชการเพื่อที่จะเป็นกลไกหนึ่งในการขับเคลื่อนตั้งแต่ระดับกระทรวงจนถึงระดับกรม หรือการกำหนดให้แต่ละหน่วยงานมีผู้รับผิดชอบดำเนินการเรื่องดังกล่าวโดยตรง เป็นต้น และการขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) ในส่วนของการประชาสัมพันธ์ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่ครบถ้วน ซึ่งจะส่งผลต่อการรายงานผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม ตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) ของหน่วยงาน ซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ไม่มีโครงการ/กิจกรรมที่บรรจุในแผนดังกล่าว ความรู้ ความเข้าใจ ต่อแนวทางการขับเคลื่อนแผน ทั้งการแบ่งเกณฑ์รายด้าน รายกลุ่ม และข้อเสนอแนะตามตัวชี้วัดต่าง ๆ พบว่า

- บุคลากรของสำนักงานเลขาธิการสภาศึกษามีความรู้ ความเข้าใจต่อแนวทางการขับเคลื่อนแผนบางส่วน ทั้งนี้ ยังต้องการการให้ความรู้และคำแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับการแบ่งเกณฑ์รายด้าน รายกลุ่ม เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายของแต่ละด้านและแต่ละกลุ่มอาจมีความซ้ำซ้อนกันอยู่ ทำให้การตีความเพื่อดำเนินการจัดทำกิจกรรมขับเคลื่อนงานดังกล่าวอาจเกิดความซ้ำซ้อนได้ อีกทั้งควรต้องกำหนดวิธีการวัดผลและประเมินผลตามตัวชี้วัดทั้งรายด้านและรายกลุ่มให้ชัดเจน

- แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) แผนสิทธิมนุษยชนด้านการศึกษาเน้นเฉพาะเด็กและเยาวชนที่ด้อยโอกาส ให้มีสิทธิทางการศึกษาที่เท่าเทียมกับคนทั่วไป ซึ่งควรมุ่งเน้นให้ทุกคนได้รับสิทธิทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน

- แผนรายการกลุ่ม กลุ่มเป้าหมายมีความซ้ำซ้อน

- แผนสิทธิมนุษยชนด้านการศึกษา กำหนดตัวชี้วัดยังไม่ชัดเจน ไม่มีการกำหนดค่าเป้าหมาย แต่ละตัวชี้วัด และไม่มีการกำหนดแนวทางการพัฒนาเพื่อให้บรรลุค่าเป้าหมาย ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการนำไปสู่การปฏิบัติ

การมองภาพรวมของการดำเนินงานในลักษณะเครือข่ายระดับประเทศของแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) ในภาพรวม พบว่า การดำเนินงานในลักษณะเครือข่ายของกระทรวงศึกษาธิการยังดำเนินการไม่เห็นเป็นรูปธรรมชัดเจน ส่วนใหญ่เป็นการดำเนินงานตามบริบทของแต่ละหน่วยงานภายใต้ภารกิจหลักซึ่งเป็นดำเนินการที่อาจจะมี ความคาบเกี่ยวกับงานสิทธิมนุษยชนบ้างในบางประเด็น โดยไม่ได้ดำเนินการภายใต้เป้าหมายของ แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติโดยตรง ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาอยู่ระหว่างการ ศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนงานด้านสิทธิมนุษยชนในลักษณะเครือข่ายตามแผนสิทธิมนุษยชน แห่งชาติตามบทบาทภารกิจของหน่วยงานเชิงนโยบายด้านการศึกษา

จากการศึกษาพบว่าปัจจัยความสำเร็จ/ความล้มเหลวของการดำเนินการตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) คือ

๑) ด้านนโยบาย

- ผู้บริหารระดับสูงให้ความสำคัญ
- มีการประกาศนโยบายที่ชัดเจน
- มีการถ่ายทอดเป้าหมายให้หน่วยงานทุกระดับมีส่วนร่วมดำเนินการ (กระทรวง

กรม กอง)

๒) ด้านบุคลากร

- บุคลากรต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานด้านสิทธิมนุษยชน
- บุคลากรมีความตระหนักและให้ความสำคัญกับหลักการของสิทธิมนุษยชน
- บุคลากรสามารถนำองค์ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนมาจัดทำเป็นแผนงาน/โครงการ/ กิจกรรมบูรณาการเข้ากับภารกิจหลักของหน่วยงานและงานประจำ นำเสนอบรรจุในแผนปฏิบัติการ ราชการประจำปีของหน่วยงานเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการขับเคลื่อน

๓) กลไกการขับเคลื่อน

- มีการถ่ายทอดจากระดับนโยบายสู่ระดับปฏิบัติ
- มีการมอบหมายบุคลากรทำหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบหลัก
- มีการกำกับติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

๔) การติดตามและประเมินผล

- ผู้บริหารของหน่วยงานมีการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานและรายงานผล ย้อนกลับให้หน่วยงานต่าง ๆ ปรับปรุงการดำเนินงานทุกปี

๕) เทคโนโลยีสนับสนุนการดำเนินการ

- ควรมีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับรวบรวม บริหารและจัดการข้อมูล เพื่อให้การติดตามการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนมีประสิทธิภาพ รวมถึงการวิเคราะห์สถานการณ์หรือแนวโน้มต่าง ๆ มีคุณภาพและมากขึ้น

ทั้งนี้ ข้อเสนอแนะต่อการขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในระยะต่อไป หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรวางแผนงานในการดำเนินงาน ดังนี้

๑) การถ่ายทอดเป้าหมายของแผนให้กับเจ้าภาพแต่ละกระทรวงดำเนินการเพื่อให้แต่ละหน่วยงานสามารถมุ่งเป้าหมายไปในทิศทางเดียวกัน

๒) การชี้แจงจุดเน้นและประเด็นสำคัญในแต่ละปีให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓) ควรมีการติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องโดยจัดทำเป็นหนังสือแจ้งหน่วยงานให้รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานรายไตรมาส

๔) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงบประมาณ ควรมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับการดำเนินงาน ส่งเสริมสิทธิมนุษยชนสนับสนุนแต่ละหน่วยงาน เนื่องจากบางหน่วยงานอาจไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณ

๓.๒ การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

๓.๒.๑ แหล่งข้อมูล

การศึกษาหลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง เพื่อวิเคราะห์แนวทางการดำเนินงานเพื่อบูรณาการงานด้านการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนกับภารกิจขององค์กร โดยศึกษาวิเคราะห์นโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑) ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)

๒) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

๓) แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

๔) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

๕) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๕

๖) แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

๗) แผนยุทธศาสตร์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

๘) สนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน

๙) เอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓.๒.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสรุปเนื้อหาและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หลักการ หลักคิด และหลักปฏิบัติต่อการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน การทำงานโดยคำนึงถึงมิติสิทธิมนุษยชนกับภารกิจขององค์กร เป็นต้น

๓.๒.๓ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

การตรวจสอบคุณภาพ ความถูกต้อง ครบถ้วนของเครื่องมือโดยผ่านผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๓ ท่าน ได้แก่ ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาโครงสร้างและระบบบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนานวัตกรรมและการบริหารการเปลี่ยนแปลง

๓.๒.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๑) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รวบรวมเอกสาร รายงานผลการดำเนินงานจากการสืบค้นจากเว็บไซต์ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและเว็บไซต์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

๒) การติดต่อประสานงานผ่านช่องทางต่าง ๆ ได้แก่ หนังสือราชการ บันทึกข้อความเวียน สำนัก/กลุ่ม ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ e-office โทรศัพท์ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) เป็นต้น

๓.๒.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา และสรุปสาระสำคัญ

๓.๓ หลักเกณฑ์องค์การต้นแบบด้านสิทธิมนุษยชน ประเภทภาครัฐ

การกำหนดตัวชี้วัดในแต่ละมิติ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพได้อิงตามข้อเสนอแนะการจัดทำตัวชี้วัด (Human Rights Indicators Guideline) ที่จัดทำขึ้นโดยสำนักงานข้าหลวงใหญ่แห่งสหประชาชาติเพื่อสิทธิมนุษยชน (The Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights : OHCHR) เพื่อใช้สำหรับการติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการตามแผน โดยลักษณะของตัวชี้วัดเป็นตัวชี้วัดเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณบนพื้นฐานข้อเท็จจริง (qualitative and quantitative fact-based assessment) กล่าวคือ เป็นการชี้วัดที่สามารถพรรณนาและแสดงจำนวนปริมาณได้จากข้อมูลและข้อเท็จจริงที่ปรากฏและสามารถตรวจสอบความถูกต้อง และตัวชี้วัดที่ใช้สำหรับการประเมินแบ่งออกเป็น ๓ ประเภท โดยพิจารณาจากปัจจัยของการปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศและมาตรฐานสากลที่จำเป็นต้องอาศัยกลไกการขับเคลื่อนโดยกรอบกฎหมาย นโยบาย การลงมือปฏิบัติ และผลลัพธ์ของการดำเนินการของหน่วยงาน ดังนี้

๑) มิติตัวชี้วัดด้านโครงสร้าง (Structural Indicator) คือ ตัวบ่งชี้การจัดทำและการมีนโยบาย กฎหมายหรือมาตรการระดับกระทรวง ทบวง กรม หรือการมีสถาบัน องค์การหรือหน่วยงานรับผิดชอบที่จำเป็นรองรับรวมถึงการมีการกำหนดกรอบระยะเวลาและขอบข่ายของนโยบายที่ชัดเจน ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำหน้าที่เสมือนเป็นโครงสร้างในการรองรับการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ

๒) มิติตัวชี้วัดด้านกระบวนการ (Process Indicator) คือ ตัวบ่งชี้ภาระหน้าที่ของผู้ปฏิบัติและความพยายามที่จะดำเนินการตามโครงสร้างที่ได้จัดทำขึ้นรองรับ ได้แก่ การวางมาตรการเชิงนโยบาย มาตรการสาธารณะมาตรการกำกับดูแล มาตรการเยียวยา การจัดช่องทางการร้องทุกข์ และการบรรเทาทุกข์ การจัดสรรงบประมาณการจัดสรรทรัพยากร การสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร จำนวนโครงการหรือกิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการสิทธิมนุษยชนในแต่ละด้าน/กลุ่ม เป็นต้น

๓) มิติตัวชี้วัดด้านผลสัมฤทธิ์ (Outcome Indicator) คือ ตัวบ่งชี้ผลสำเร็จของการดำเนินการ การลงมือปฏิบัติตามกระบวนการมาตรการหรือกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวกต่อการให้ความคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

๓.๔ การประเมินความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชน

๓.๔.๑ ขั้นตอนการวิเคราะห์มิติความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชน

การวิเคราะห์มิติความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชน โดยการรวบรวมประเด็นความเสี่ยงจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ตารางที่ ๓ ตารางสรุปมิติความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชน

หน่วยงาน	มิติความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชน					
	พนักงาน/ แรงงาน	ชุมชน	ผู้ให้บริการ/ ลูกค้า/ผู้บริโภค	คู่ค้า/สายโซ่ อุปทาน	ความมั่นคง ปลอดภัย	สิ่งแวดล้อม
สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	✓	✓	✓			✓
บริษัท โฮม โปรดักส์ เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)	✓	✓	✓	✓		
บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)	✓	✓	✓	✓		
บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
บริษัท โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี่ จำกัด (มหาชน)	✓	✓	✓		✓	✓
บริษัท บางจาก คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	✓	✓	✓	✓		
บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน)	✓	✓	✓	✓		
บริษัท อินเทอร์เน็ตซิสเทม จำกัด	✓	✓	✓	✓	✓	✓
บริษัท บี.กริม เพาเวอร์ จำกัด (มหาชน)	✓	✓	✓	✓		✓
บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน)	✓	✓	✓	✓		
บริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน)	✓	✓	✓	✓		✓

ความเสี่ยงสิทธิมนุษยชนด้านพนักงาน/แรงงาน หมายถึง

- สภาพแวดล้อมในที่ทำงาน คือ การสร้างสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้เกิดความปลอดภัยในการทำงาน เช่น ห้องทำงาน เสียง แสงสว่าง บรรยากาศในการทำงาน ชั่วโมงในการทำงาน รวมทั้งลักษณะสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เช่น อุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ ที่ช่วยส่งเสริมต่อการทำงานของพนักงานอย่างมีประสิทธิภาพ

- อาชีวอนามัยและความปลอดภัยพนักงาน คือ การดำเนินงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยของพนักงานในหน่วยงาน และแผนงานในการให้ความช่วยเหลือ สร้างการรับรู้ และเข้าถึงการดำเนินงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยครอบคลุมพนักงานทั้งหมด

- การไม่เลือกปฏิบัติ คือ การปฏิบัติต่อพนักงานทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน รวมไปถึงการรับค่าจ้างอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม โดยไม่ใช่เกณฑ์ ชาติพันธุ์ สีผิว เพศ ศาสนา ภูมิภาค สถาบันการศึกษา ความคิดเห็นทางการเมือง หรืออื่นๆ มาใช้ในการเลือกปฏิบัติ

- เสรีภาพในการสมาคมและส่วนร่วมในการต่อรอง คือ พนักงานมีสิทธิในการร่วมเจรจาในเรื่องผลประโยชน์ในการทำงานอย่างเป็นธรรมและมีเสรีภาพในการสมาคม

- แรงงานเด็กและแรงงานบังคับ คือ หน่วยงานจะไม่มี การดำเนินการใช้แรงงาน บังคับ หรือการใช้แรงงานเด็ก รวมไปถึงการค้ามนุษย์

ความเสี่ยงสิทธิมนุษยชนด้านชุมชน หมายถึง

- มาตรฐานการครองชีพและคุณภาพชีวิต คือ การดำเนินงานของหน่วยงาน จะไม่ ก่อให้เกิดผลกระทบเชิงลบต่อบริเวณชุมชนใกล้เคียงในเรื่องสิทธิมนุษยชน เช่น การปลดทอนรายได้ ของคนในชุมชนจากการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม

ความเสี่ยงสิทธิมนุษยชนด้านผู้ใช้บริการ/ลูกค้า/ผู้บริโภค หมายถึง

- การละเมิดสิทธิของผู้ใช้บริการมักเกี่ยวข้องกับการเลือกปฏิบัติอันเนื่องมาจากอคติ ทางเพศ เชื้อชาติ และศาสนา เช่น เลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติต่อลูกค้าผิวสี ปฏิเสธไม่รับลูกค้าบางเชื้อ ชาติรวมถึงการปฏิเสธการให้บริการแก่ผู้ติดเชื้อเอชไอวีและเอดส์ นอกจากนี้ ผู้ใช้บริการยังเสี่ยงต่อ การถูกละเมิดสิทธิด้านอื่น ๆ อีก เช่น การละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวของลูกค้า เช่น ข้อมูลส่วนตัว รั่วไหลเนื่องจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของบริษัทถูกโจมตี เป็นต้น

- สุขภาพและความปลอดภัยของลูกค้า คือ การคัดเลือกสินค้าและบริการของ หน่วยงาน ที่มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐาน ราคาเป็นธรรม และมีการคำนึงถึงสุขภาพรวมถึงความ ปลอดภัยของลูกค้าระหว่างการใช้บริการ

- การรักษาความเป็นส่วนตัวของข้อมูลลูกค้า คือ การไม่ละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลของ ลูกค้า และมีแนวทางการบริหารจัดการป้องกัน เรื่องความเป็นส่วนตัวของข้อมูล

- การไม่เลือกปฏิบัติต่อลูกค้า คือ การมีแนวทางการบริหารจัดการ ป้องกัน ในเรื่องการ ไม่เลือกปฏิบัติต่อลูกค้า

ความเสี่ยงสิทธิมนุษยชนด้านคู่ค้า/สายโซ่อุปทาน หมายถึง

- จรรยาบรรณของคู่ค้า คือ การดำเนินงานของหน่วยงานจะต้องเป็นไปตาม จรรยาบรรณที่ดี การปฏิบัติทางการค้าอย่างเป็นธรรม และเป็นไปอย่างโปร่งใส ตั้งอยู่บนพื้นฐานการ ได้รับผลตอบแทนที่เป็นธรรมต่อทั้งสองฝ่าย

- การรักษาความลับของคู่ค้า คือ หน่วยงานจะไม่ทำการละเมิดข้อมูลความลับของ คู่ค้า เช่น ข้อมูลด้านลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร เป็นต้น

- หน่วยงานทำการประเมินความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการสายโซ่อุปทาน (ด้าน สิ่งแวดล้อม สังคม และการกำกับดูแลองค์กร และด้านสิทธิมนุษยชน)

- การละเมิดแนวทางการปฏิบัติของหน่วยงานและข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และการกำกับดูแลองค์กรที่ดีของคู่ค้า

- การเกิดกรณีการหยุดชะงัก หรือการเกิดอุบัติเหตุขั้นร้ายแรงที่มีสาเหตุจากการ บริหารจัดการสายโซ่อุปทาน

ความเสี่ยงสิทธิมนุษยชนด้านความมั่นคงปลอดภัย หมายถึง

- การดำเนินงานหรือพื้นที่ปฏิบัติงานที่มีความเสี่ยงด้านความมั่นคง ปลอดภัยและได้ จัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง

- ข้อร้องเรียนหรือคดีความที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน ที่หน่วยงานเป็น ฝ่ายผิด ซึ่งเกิดจากสถานการณ์ที่ไม่ได้คาดคิด หรือการดำเนินงานที่ผิดพลาดไปจากกฎหมายหรือ ข้อกำหนดทางด้านสิทธิมนุษยชน เช่น จำนวนเหตุการณ์ของการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดจากผู้ ให้บริการรักษาความปลอดภัย

ความเสี่ยงสิทธิมนุษยชนด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง

- อาชีวอนามัยและความปลอดภัยชุมชน คือ การดำเนินงานของหน่วยงาน ในการระมัดระวังการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดผลกระทบเชิงลบด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยชุมชน เช่น การเกิดอุบัติเหตุที่มาจากการดำเนินงานของหน่วยงาน การสร้างมลพิษต่างๆ ต่อชุมชน

- การเข้าถึงแหล่งน้ำสะอาดของชุมชน คือ การดำเนินงานของหน่วยงานจะต้องไม่ไปขัดขวางการเข้าถึงแหล่งน้ำสะอาดของชุมชนเช่น ไม่ไปปิดกั้นแหล่งน้ำ หรือ ดึงน้ำจากแหล่งน้ำชุมชนมาใช้จนก่อให้เกิดภาวะแล้ง

- การจัดการของเสียและวัตถุอันตราย คือ การดำเนินการด้านการจัดการของเสียและวัตถุอันตรายของหน่วยงาน โดยมีการดำเนินการหรือกำจัดอย่างถูกวิธี และไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนใกล้เคียง เช่น การบำบัดน้ำเสีย หรือการจัดการสารเคมี เป็นต้น

- การซื้อที่ดิน คือ การประเมินผลกระทบก่อนการเข้าไปดำเนินงานของหน่วยงานว่าจะไม่ก่อให้เกิดผลกระทบเรื่องสิทธิมนุษยชน

ทั้งนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา มีภารกิจเกี่ยวกับการเสนอนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษาของชาติที่บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและการกีฬากับการศึกษาทุกระดับ การเสนอนโยบายและแผนสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา และการประเมินผลการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานนโยบายด้านการศึกษาของประเทศ มีการดำเนินการประเมินความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชนที่สอดคล้องกับบริบทของหน่วยงาน ครอบคลุม ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านที่ ๑ สิทธิด้านบุคลากร ด้านที่ ๒ สิทธิด้านสิ่งแวดล้อม ด้านที่ ๓ สิทธิด้านลูกค้า ด้านที่ ๔ สิทธิด้านผู้รับบริการ และด้านที่ ๕ สิทธิด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๓.๔.๒ ขั้นตอนการระบุประเด็นด้านสิทธิมนุษยชน

การวิเคราะห์ประเด็นที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ให้ครอบคลุมตามหลักเกณฑ์องค์การต้นแบบด้านสิทธิมนุษยชน ประเภทภาครัฐ ในทุกมิติตามบริบทของสำนักงาน เพื่อสามารถขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม ซึ่งครอบคลุมสิทธิมนุษยชน ๕ ด้าน ได้แก่

๑. สิทธิด้านบุคลากร

๑.๑ บุคลากรมีสภาพแวดล้อมในที่ทำงาน ที่มีความปลอดภัยในการทำงาน เช่น ห้องทำงาน แสงสว่าง บรรยากาศในการทำงาน ชั่วโมงในการทำงาน รวมทั้งลักษณะสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เช่น อุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ ที่ช่วยส่งเสริมต่อการทำงานของพนักงานอย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๒ บุคลากรได้รับการดูแลด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย คือ การดำเนินงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในหน่วยงาน และแผนงานในการให้ความช่วยเหลือ สร้างการรับรู้ และเข้าถึงการดำเนินงานด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

๑.๓ บุคลากรได้รับความคุ้มครองในการไม่เลือกปฏิบัติ คือ การปฏิบัติต่อบุคลากรทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน รวมไปถึงการรับค่าจ้างอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม โดยไม่ใช้เกณฑ์ ชาติพันธุ์ สีผิว เพศ ศาสนา ภูมิภาค สถาบันการศึกษา ความคิดเห็นทางการเมือง หรืออื่นๆ มาใช้ในการเลือกปฏิบัติ

๑.๔ บุคลากรมีสิทธิและเสรีภาพและมีส่วนร่วมในการต่อรอง คือ บุคลากรมีสิทธิในการร่วมเจรจาในเรื่องผลประโยชน์ในการทำงานอย่างเป็นธรรมและมีเสรีภาพ

๒. สิทธิด้านสิ่งแวดล้อม

๒.๑ อาชีวอนามัยและความปลอดภัยชุมชน คือ การดำเนินงานของหน่วยงาน ในการระมัดระวังการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดผลกระทบเชิงลบด้าน อาชีวอนามัยและความปลอดภัยชุมชน เช่น การสร้างมลพิษต่างๆ ต่อชุมชน เป็นต้น

๒.๒ การจัดการขยะ ของเสียและวัตถุอันตราย คือ การดำเนินการด้านการจัดการขยะ ของเสียและวัตถุอันตรายของหน่วยงาน โดยมีการดำเนินการหรือกำจัดอย่างถูกวิธี และไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนใกล้เคียง เช่น การบำบัดน้ำเสีย หรือการจัดการขยะและสารเคมี เป็นต้น

๒.๓ การปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากกิจกรรมในสำนักงาน คือ ปริมาณการใช้ทรัพยากรและพลังงาน ได้แก่ ไฟฟ้า น้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับเดินทาง น้ำประปา กระดาษ และของเสีย (ฝังกลบ) โดยมีการเก็บข้อมูลปริมาณการใช้ทรัพยากรและพลังงาน ปริมาณของเสียแต่ละเดือน เพื่อนำมาคำนวณปริมาณก๊าซเรือนกระจกของหน่วยงาน

๓. สิทธิด้านคู่ค้า (ผู้ส่งมอบและพันธมิตร) ผู้ส่งมอบ ได้แก่ รัฐบาล (กรม.) รมว.ศธ. รมช.ศธ. สำนักงานประมาณ กระทรวงศึกษาธิการ กรรมการสภาการศึกษา สำนักงาน ก.พ. สำนักงาน ก.พร. และพันธมิตร ได้แก่ องค์กรหลักในกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ สพฐ. สป.ศธ. สอศ. และหน่วยงานในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ

๓.๑ จรรยาบรรณของคู่ค้า คือ การดำเนินงานของหน่วยงานจะต้องเป็นไปตาม จรรยาบรรณที่ดี มีการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม และเป็นไปอย่างโปร่งใส ตั้งอยู่บนพื้นฐานการได้รับผลตอบแทนที่เป็นธรรมต่อทั้งสองฝ่าย

๓.๒ การรักษาความลับของคู่ค้า คือ หน่วยงานจะไม่ทำการละเมิดข้อมูลความลับของคู่ค้า เช่น ข้อมูลด้านลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร เป็นต้น

๔. สิทธิด้านผู้รับบริการ (ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของหน่วยงาน ส่วนกลาง ภูมิภาค จังหวัด ท้องถิ่น) ประกอบด้วย ส่วนราชการส่วนกลาง ได้แก่ หน่วยงานระดับนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ฯลฯ ส่วนราชการระดับภูมิภาค ได้แก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในระดับภาค ฯลฯ ส่วนราชการระดับจังหวัด ได้แก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับจังหวัด สถาบันการศึกษา สถานศึกษา ฯลฯ ส่วนราชการส่วนท้องถิ่น ได้แก่ หน่วยงานสถาบันการศึกษา สถานศึกษาในสังกัดท้องถิ่น ฯลฯ

๔.๑ การรักษาความเป็นส่วนตัวของข้อมูลผู้รับบริการ คือ การไม่ละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล และมีแนวทางการบริหารจัดการป้องกันเรื่องความเป็นส่วนตัวของข้อมูล

๔.๒ การไม่เลือกปฏิบัติต่อผู้ใช้บริการ คือ การมีแนวทางการบริหารจัดการป้องกันในเรื่องการไม่เลือกปฏิบัติต่อผู้ใช้บริการ

๕. สิทธิด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (ผู้ปฏิบัติงานกลุ่มเชิงนโยบาย กลุ่มบริหาร กลุ่มปฏิบัติ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่มประชาชน) ประกอบด้วย ภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา (หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ข้าราชการ บุคลากรทางการศึกษา สื่อมวลชน) กลุ่มบริหาร (บุคลากรที่เกี่ยวข้องด้านงานบริหาร ยุทธศาสตร์) กลุ่มปฏิบัติ (ข้าราชการและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา) กลุ่มสถานศึกษา (ข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา) กลุ่มประชาชน (นักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครอง ประชาชน สื่อมวลชน)

๕.๑ การรักษาความเป็นส่วนตัวของข้อมูลผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คือ การไม่ละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล และมีแนวทางการบริหารจัดการป้องกันเรื่องความเป็นส่วนตัวของข้อมูล

๕.๒ การไม่เลือกปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คือ การมีแนวทางบริหารจัดการป้องกันในเรื่องการไม่เลือกปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๓.๔.๓ ขั้นตอนการจัดลำดับความเสี่ยง

การวิเคราะห์ความเสี่ยง/ผลกระทบของการดำเนินงานที่อาจละเมิดสิทธิมนุษยชนของหน่วยงาน จากการประเมินสถานการณ์และความเสี่ยง ตามเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชน โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย ได้แก่ โอกาสที่จะเกิดขึ้น (Likelihood) และผลกระทบ (Impact Level) เพื่อจัดลำดับความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชน

ตารางที่ ๔ Risk Assessment Matrix

			ระดับโอกาส (ความเป็นไปได้)				
Risk Assessment Matrix			ต่ำมาก	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
			๑	๒	๓	๔	๕
ผลกระทบ (ความรุนแรง)	สูงมาก	๕	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
	สูง	๔	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
	ปานกลาง	๓	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
	ต่ำ	๒	๒	๔	๖	๘	๑๐
	ต่ำมาก	๑	๑	๒	๓	๔	๕

โดยค่าคะแนนที่ได้จากผลคูณของ ผลกระทบ (ความรุนแรง) กับ ระดับโอกาส (ความเป็นไปได้) จะนำมาวิเคราะห์เพื่อจำแนกระดับความเสี่ยงตามตารางวิเคราะห์ระดับความเสี่ยง

ตารางที่ ๕ การวิเคราะห์ระดับความเสี่ยง

ระดับความเสี่ยง	ระดับคะแนน	ความหมาย
ต่ำ	๑-๔	ระดับที่ยอมรับได้ โดยไม่ต้องควบคุมความเสี่ยงไม่ต้อง มีการจัดการเพิ่มเติม
ปานกลาง	๕-๙	ระดับที่พอยอมรับได้แต่ต้องมีการควบคุมเพื่อป้องกันไม่ให้ ความเสี่ยงเคลื่อนย้ายไปยังระดับที่ยอมรับไม่ได้
สูง	๑๐-๑๖	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้โดยต้องจัดการความเสี่ยง เพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ต่อไป
สูงมาก	๑๗ - ๒๕	ระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้จำเป็นต้องเร่งจัดการให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ทันที

การประเมินความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชนของสภค. จะประเมินใน ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านที่ ๑ สิทธิด้านบุคลากรด้านที่ ๒ สิทธิด้านสิ่งแวดล้อม ด้านที่ ๓ สิทธิด้านคู่ค้า ด้านที่ ๔ สิทธิด้านผู้รับบริการ และด้านที่ ๕ สิทธิด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยแต่ละด้านจะใช้เกณฑ์การประเมินแตกต่างกัน ดังนี้

เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงสิทธิมนุษยชนด้านบุคลากร

ตารางที่ ๖ เกณฑ์การประเมินระดับโอกาสและระดับความรุนแรงของการเกิดความเสี่ยงสิทธิมนุษยชนด้านบุคลากร

ระดับคะแนน	ระดับความเสี่ยง	“ระดับโอกาส” ในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ	“ระดับความรุนแรง” ของผลกระทบเมื่อเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง
๕	สูงมาก	บ่อยมาก (อาจเกิดขึ้นได้ทุกวัน)	กระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร/ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการน้อยมากที่สุด (ผู้บริหารถูกลงโทษทางวินัย)
๔	สูง	บ่อย (อาจเกิดขึ้นได้ทุกเดือน)	กระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร/ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการมาก (ผู้บริหารถูกตำหนิหรือถูกร้องเรียน)
๓	ปานกลาง	ปานกลาง (อาจเกิดขึ้นได้ทุกปี)	กระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร/ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการปานกลาง (เจ้าหน้าที่ร้องเรียนหรือถูกลงโทษทางวินัย)
๒	น้อย	ไม่บ่อย (อาจเกิดขึ้นได้ทุก ๕ ปี)	กระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร/ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการน้อย (เจ้าหน้าที่ได้รับเสียงบ่นหรือถูกตำหนิ)
๑	น้อยมาก	นาน ๆ ครั้ง (แทบไม่เกิดขึ้นเลย)	กระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร/ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการน้อยมาก (แทบไม่มีผลกระทบเลย)

เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงสิทธิมนุษยชนด้านสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ ๗ เกณฑ์การประเมินระดับโอกาสและระดับความรุนแรงของการเกิดความเสี่ยงสิทธิมนุษยชนด้านสิ่งแวดล้อม

ระดับคะแนน	ระดับความเสี่ยง	“ระดับโอกาส” ในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ	“ระดับความรุนแรง” ของผลกระทบเมื่อเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง
๕	สูงมาก	เกิดเป็นประจำ อย่างน้อย เดือนละ ๑ ครั้ง	เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงและส่งผล กระทบต่อระบบงานขององค์กรระดับ กระทรวง ระดับกรม หรือบุคคลภายนอก
๔	สูง	ค่อนข้างบ่อย ปีละ ๖-๑๐ ครั้ง	เกิดความเสียหายต่อระบบงานขององค์กร ระดับสำนัก/กลุ่ม
๓	ปานกลาง	ปานกลาง ปีละ ๓-๕ ครั้ง	เกิดความเสียหายต่อระบบงานขององค์กร ระดับกลุ่ม/ฝ่าย
๒	น้อย	โอกาสเกิดน้อย หรืออย่างมาก ไม่เกินปีละ ๒ ครั้ง	เกิดความเสียหายต่อระบบงานของ ผู้ปฏิบัติงานเพื่อนร่วมงาน
๑	น้อยมาก	แทบจะไม่เกิด หรืออย่างมาก ปีละ ๑ ครั้ง	เกิดความเสียหายต่อระบบงานของ ผู้ปฏิบัติงาน

เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงสิทธิมนุษยชนด้านลูกค้า

ตารางที่ ๘ เกณฑ์การประเมินระดับโอกาสและระดับความรุนแรงของการเกิดความเสี่ยงสิทธิมนุษยชนด้านลูกค้า

ระดับคะแนน	ระดับความเสี่ยง	“ระดับโอกาส” ในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ	“ระดับความรุนแรง” ของผลกระทบเมื่อเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง
๕	สูงมาก	เกิดเป็นประจำ อย่างน้อย เดือนละ ๑ ครั้ง	เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงและส่งผล กระทบต่อระบบงานขององค์กรระดับ กระทรวง ระดับกรม หรือบุคคลภายนอก
๔	สูง	ค่อนข้างบ่อย ปีละ ๖-๑๐ ครั้ง	เกิดความเสียหายต่อระบบงานขององค์กร ระดับสำนัก/กลุ่ม
๓	ปานกลาง	ปานกลาง ปีละ ๓-๕ ครั้ง	เกิดความเสียหายต่อระบบงานขององค์กร ระดับกลุ่ม/ฝ่าย
๒	น้อย	โอกาสเกิดน้อย หรืออย่างมาก ไม่เกินปีละ ๒ ครั้ง	เกิดความเสียหายต่อระบบงานของ ผู้ปฏิบัติงานเพื่อนร่วมงาน
๑	น้อยมาก	แทบจะไม่เกิด หรืออย่างมาก ปีละ ๑ ครั้ง	เกิดความเสียหายต่อระบบงานของ ผู้ปฏิบัติงาน

เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงสิทธิมนุษยชนด้านผู้รับบริการ

ตารางที่ ๙ เกณฑ์การประเมินระดับโอกาสและระดับความรุนแรงของการเกิดความเสี่ยงสิทธิมนุษยชนด้านผู้รับบริการ

ระดับคะแนน	ระดับความเสี่ยง	“ระดับโอกาส” ในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ	“ระดับความรุนแรง” ของผลกระทบเมื่อเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง
๕	สูงมาก	บ่อยมาก (อาจเกิดขึ้นได้ทุกวัน)	กระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร/ความพึงพอใจของผู้รับบริการน้อยมากที่สุด (ผู้บริหารถูกลงโทษทางวินัย)
๔	สูง	บ่อย (อาจเกิดขึ้นได้ทุกเดือน)	กระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร/ความพึงพอใจของผู้รับบริการมาก (ผู้บริหารถูกตำหนิหรือถูกร้องเรียน)
๓	ปานกลาง	ปานกลาง (อาจเกิดขึ้นได้ทุกปี)	กระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร/ความพึงพอใจของผู้รับบริการปานกลาง (เจ้าหน้าที่ร้องเรียนหรือถูกลงโทษทางวินัย)
๒	น้อย	ไม่บ่อย (อาจเกิดขึ้นได้ทุก ๕ ปี)	กระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร/ความพึงพอใจของผู้รับบริการน้อย (เจ้าหน้าที่ได้รับเสียงบ่นหรือถูกตำหนิ)
๑	น้อยมาก	นาน ๆ ครั้ง (แทบไม่เกิดขึ้นเลย)	กระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร/ความพึงพอใจของผู้รับบริการน้อยมาก (แทบไม่มีผลกระทบเลย)

เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงสิทธิมนุษยชนด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ตารางที่ ๑๐ เกณฑ์การประเมินระดับโอกาสและระดับความรุนแรงของการเกิดความเสี่ยงสิทธิมนุษยชนด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ระดับคะแนน	ระดับความเสี่ยง	“ระดับโอกาส” ในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ	“ระดับความรุนแรง” ของผลกระทบเมื่อเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง
๕	สูงมาก	บ่อยมาก (อาจเกิดขึ้นได้ทุกวัน)	กระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร/ความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมากที่สุด (ผู้บริหารถูกลงโทษทางวินัย)
๔	สูง	บ่อย (อาจเกิดขึ้นได้ทุกเดือน)	กระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร/ความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาก (ผู้บริหารถูกตำหนิหรือถูกร้องเรียน)
๓	ปานกลาง	ปานกลาง (อาจเกิดขึ้นได้ทุกปี)	กระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร/ความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียปานกลาง (เจ้าหน้าที่ร้องเรียนหรือถูกลงโทษทางวินัย)
๒	น้อย	ไม่บ่อย (อาจเกิดขึ้นได้ทุก ๕ ปี)	กระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร/ความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (เจ้าหน้าที่ได้รับเสียงบ่นหรือถูกตำหนิ)

ระดับ คะแนน	ระดับ ความเสี่ยง	“ระดับโอกาส” ในการ เกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ	“ระดับความรุนแรง” ของผลกระทบเมื่อเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง
๑	น้อยมาก	นาน ๆ ครั้ง (แทบไม่เกิดขึ้นเลย)	กระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร/ความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (แทบไม่มีผลกระทบเลย)

๓.๔.๔ ขั้นตอนการจัดการความเสี่ยง

การจัดการความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชนในแต่ละประเด็น ที่ได้จากการจัดลำดับความเสี่ยง ทั้ง ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านที่ ๑ สิทธิด้านบุคลากรด้านที่ ๒ สิทธิด้านสิ่งแวดล้อม ด้านที่ ๓ สิทธิด้านลูกค้า ด้านที่ ๔ สิทธิด้านผู้รับบริการ และด้านที่ ๕ สิทธิด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จะดำเนินการนำมาวิเคราะห์ ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น เพื่อจัดทำมาตรการ/แนวทางบรรเทาผลกระทบ

๓.๔.๕ ขั้นตอนการติดตามและการรายงานผลการดำเนินงาน

ดำเนินการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน และมีการสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ การอบรมให้ความรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อป้องกันปัญหาที่มีความเสี่ยงต่อผลกระทบเชิงลบที่อาจเกิดขึ้น

๓.๖ ความเชื่อมโยงของการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน

ภาพที่ ๑ ภาพความเชื่อมโยงแผนระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

ทั้งนี้ แผนปฏิบัติการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ มีความเชื่อมโยงกับแผนระดับต่าง ๆ และมีส่วนสนับสนุนค่าเป้าหมายและตัวชี้วัด ดังนี้

๑) ยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ ๓ การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ๔.๑ การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม ๔.๒ การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ ๔ การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ๔.๑ การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ ประเด็นข้อ ๔.๑.๗ ด้านการศึกษาเน้นการสร้างโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพที่เป็น

มาตรฐานเสมอกัน โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดารและยากจนและกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ การจัดให้มีมาตรการเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา การสนับสนุนกลไกความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการศึกษาในระดับจังหวัด การใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ความรู้และนวัตกรรมของคนทุกกลุ่ม รวมถึงระบบการติดตามสนับสนุนและประเมินผลเพื่อสร้างหลักประกันสิทธิการได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพของประชาชน ๔.๓ การเสริมสร้างพลังทางสังคม ประเด็นข้อ ๔.๓.๔ ส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศและบทบาทของสตรีในการสร้างสรรค์สังคมโดยปรับเปลี่ยนทัศนคติและบทบาทเพศ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและการยอมรับของสังคมต่อเรื่องเพศสภาพและความเสมอภาคทางเพศ ส่งเสริมให้ทุกเพศมีส่วนร่วมรับผิดชอบครอบครัวและร่วมกันพัฒนาสังคม ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว พัฒนาระบบสวัสดิการทางสังคมในสถานประกอบการเพื่อให้ทั้งชายและหญิงสามารถดูแลครอบครัวได้อย่างสมดุลกับการทำงาน ส่งเสริมการสร้างประชากรรุ่นใหม่บนรากฐานของครอบครัวที่มีคุณภาพ เพิ่มโอกาสของสตรีในการทำงานเชิงเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนเพิ่มศักยภาพความรู้ความสามารถและภาวะผู้นำของสตรีเพื่อให้สามารถมีบทบาทในทางการเมืองและการบริหารทั้งในระดับสากลระดับชาติและในระดับท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมและกว้างขวาง

๒) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (๑๑) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต โดยมีเป้าหมายคือ วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหาปรับตัวสื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิตดีขึ้น ซึ่งมีส่วนสนับสนุนตัวชี้วัดคะแนนความสามารถในการแข่งขันการพัฒนาทุนมนุษย์ด้านทักษะ (Skill) ของ World Economic Forum (WEF) ประเด็น (๑๒) การพัฒนาการเรียนรู้ โดยมีเป้าหมายคือ คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ ๒๑ สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น ซึ่งมีส่วนสนับสนุนตัวชี้วัด อัตราการเข้าเรียนสู่ทุกระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และค่าเป้าหมาย ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ ร้อยละ ๘๐ และประเด็น (๑๕) พลังทางสังคม โดยมีค่าเป้าหมาย คือ ภาศึการพัฒนามีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีส่วนสนับสนุนตัวชี้วัดดัชนีชี้วัดทุนทางสังคม (เฉลี่ยร้อยละ) เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐

๓) แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ทั้ง ๔ ข้อ คือ ๑) ยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา ๒) ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ๓) มุ่งความเป็นเลิศและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และ ๔) ปรับปรุงระบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร เพิ่มความคล่องตัวในการรองรับความหลากหลายของการจัดการศึกษาและสร้างเสริมธรรมาภิบาล

๔) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หมายความว่า ๑๒ คนไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนา ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อให้บรรลุ คือ การให้คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย รวมทั้งมีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมสามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข รวมทั้งมุ่งบรรลุเป้าหมายในการพัฒนากำลังคนมีสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย และสามารถสร้างงานอนาคตโดยแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาสตรี มุ่งดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ของหมุดหมายที่ ๑๒

อาทิ การพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยในทุกมิติ การพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูง รวมทั้งการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๕) แผนการศึกษาแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การผลิตและพัฒนาากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ซึ่งมีส่วนสนับสนุนเป้าหมายที่ ๒.๑ กำลังคนมีทักษะที่สำคัญจำเป็นและมีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น มีฐานข้อมูลความต้องการกำลังคน (Demand) จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรมอย่างครบถ้วน สัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษาสูงขึ้นเมื่อเทียบกับผู้เรียนสามัญศึกษา เป็นต้น และยุทธศาสตร์ที่ ๔ การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา ซึ่งมีส่วนสนับสนุนเป้าหมายที่ ๔.๑ ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น ดัชนีความเสมอภาคของอัตราการเข้าเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามฐานะทางเศรษฐกิจและพื้นที่ลดลง เป็นต้น

๖) แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ ของกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับปรับปรุงตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรร) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการศึกษา ที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเสมอภาค มีเป้าหมาย/เป้าประสงค์ ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย มีหลักประกันในการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างทั่วถึง เสมอภาคและเหมาะสม ซึ่งมีแนวทางการพัฒนาโดยการเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเท่าเทียมและเสมอภาค การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา สื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ทันสมัยเอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการค้นหาติดตามเด็กตกหล่น เด็กออกกลางคันให้เข้าสู่ระบบการศึกษา โดยพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการส่งต่อไปยังสถานศึกษาในระดับที่สูงขึ้น โดยเฉพาะระดับการศึกษาภาคบังคับ เพื่อป้องกันเด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคัน

๗) แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) แผนสิทธิมนุษยชนด้านการศึกษา ซึ่งมีส่วนสนับสนุนตัวชี้วัด ๒.๒ จำนวนประชากรกลุ่มผู้ด้อยโอกาสที่เข้าถึงมาตรการของรัฐสูงขึ้น

๘) แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนารอบนโยบายและทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป้าประสงค์ที่ ๑.๒ มีนโยบาย ทิศทาง และข้อริเริ่มใหม่ ต่อการพัฒนาการศึกษาในระดับยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด ๒ จำนวนข้อริเริ่ม ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับยุทธศาสตร์ที่นำไปสู่การปฏิบัติ และยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยุกระดับการบริหารจัดการองค์กรสู่องค์กรที่มีสมรรถนะสูงภายใต้หลักธรรมาภิบาล เป้าประสงค์ที่ ๒.๑ หน่วยงานมีความคล่องตัวและสมรรถนะสูง ตัวชี้วัด ผลการดำเนินการตามเกณฑ์ PMQA

ส่วนที่ ๔

การดำเนินงานส่งเสริมสิทธิมนุษยชนของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ จัดทำขึ้นตามแนวทางของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม และเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับแผนอื่น ๆ ตามที่กล่าวไว้ในส่วนที่ ๒ หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

๔.๑ การสนับสนุนตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) (ฉบับไขเพิ่มเติม)

๔.๑.๑ ประเด็น (๑๑) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

ประเด็น (๑๑) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต แผนย่อยการพัฒนาช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น โดยมีแนวทางการพัฒนา ๑) จัดให้มีการพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ โดยเฉพาะทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน ความคิดสร้างสรรค์ การทำงานร่วมกับผู้อื่น ๒) จัดให้มีการพัฒนาทักษะด้านภาษา ศิลปะ และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจ ๓) จัดให้มีการพัฒนาทักษะในการวางแผนชีวิตและวางแผนการเงิน ตลอดจนทักษะที่เชื่อมต่อกับโลกการทำงาน ๔) จัดให้มีการพัฒนาทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ การบ่มเพาะการเป็นนักคิด นักนวัตกรรม และการเป็นผู้ประกอบการใหม่ รวมทั้งทักษะชีวิตที่สามารถอยู่ร่วมและทำงานภายใต้สังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม ๕) ส่งเสริมและสนับสนุนระบบบริการสุขภาพและอนามัยที่เชื่อมต่อกันระหว่างระบบสาธารณสุขกับโรงเรียนหรือสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างศักยภาพด้านความฉลาดทางเชาว์ปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ ตลอดจนภูมิคุ้มกันด้านต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตของกลุ่มวัยเรียน/วัยรุ่น ซึ่งมีเป้าหมายคือ วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัวสื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิตดีขึ้น ซึ่งมีส่วนสนับสนุนตัวชี้วัดคะแนนความสามารถในการแข่งขันการพัฒนาทุนมนุษย์ด้านทักษะ (Skill) ของ World Economic Forum (WEF)

๔.๑.๒ ประเด็น (๑๒) การพัฒนาการเรียนรู้

ประเด็น (๑๒) การพัฒนาการเรียนรู้ แผนย่อยการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับ ทุกประเภท จัดให้มีมาตรฐานขั้นต่ำของโรงเรียนในทุกระดับ จัดโครงสร้างการจัดการการศึกษาเพื่อสร้างความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์และให้อื้อต่อการเข้าถึงการศึกษาอย่างเสมอภาค ทัวถึง และใช้ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีแนวทางการพัฒนา ๑) เพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับ ทุกประเภท การปฏิรูปโครงสร้างองค์กรด้านการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยเน้นการสร้างรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ ตั้งแต่ระดับบนสุดลงไปจนถึงระดับโรงเรียน รวมถึงมีโครงสร้างแรงจูงใจและความรับผิดชอบต่อหน่วยงานและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบที่เหมาะสม

จัดให้มีมาตรฐานขั้นต่ำของโรงเรียนในทุกระดับ เพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นมีการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของโรงเรียนในทุกระดับ ที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศ เพิ่มการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชนในการจัดการศึกษา ส่งเสริมภาคประชาสังคมปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เป็นพื้นที่เรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และมีชีวิต **๒) พัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต** จัดให้มีระบบการศึกษาและระบบฝึกอบรมบนฐานสมรรถนะที่มีคุณภาพสูงและยืดหยุ่น มีมาตรการจูงใจและส่งเสริมสนับสนุนให้คนเข้าสู่ใฝ่เรียนรู้ พัฒนาตนเอง รวมถึงการยกระดับทักษะวิชาชีพ พัฒนาระบบการเรียนรู้ชุมชนให้เข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา โดยความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม ซึ่งเป้าหมายของแผนแม่บทย่อย คือ คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ ๒๑ สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น ซึ่งมีส่วนสนับสนุนตัวชี้วัด อัตราการเข้าเรียนสุทธิตะดับมัธยมศึกษาตอนต้น

๔.๑.๓ ประเด็น (๑๕) พลังทางสังคม

ประเด็น (๑๕) พลังทางสังคม แผนแม่บทย่อยการเสริมสร้างทุนทางสังคม เน้นการเปิดโอกาสให้เกิดกระบวนการรวมตัวของประชากรกลุ่มต่าง ๆ รวมถึงภาคีเครือข่าย ในการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมเป็นพลังสำคัญในการจัดการกับปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม โดยการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการพึ่งตนเองและการจัดการตนเอง การต่อยอดจากรากฐานของสังคมวัฒนธรรมไทยให้เป็นที่ยกย่องและยอมรับทั่วโลก โดยมีแนวทางการพัฒนาส่งเสริมศักยภาพพบทบาทสตรีและสิทธิมนุษยชน ให้ทุกเพศสภาพร่วมเป็นพลังในการขับเคลื่อนการพัฒนาสังคมด้วยการปรับเปลี่ยนทัศนคติและบทบาทของทุกเพศสภาพ เสริมสร้างความเข้าใจและการยอมรับของสังคมต่อเรื่องเพศสภาพและความเสมอภาคทางเพศ ส่งเสริมให้ทุกเพศสภาพมีส่วนร่วมรับผิดชอบครอบครัวและร่วมกันพัฒนาสังคม ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว พัฒนาระบบสวัสดิการทางสังคมในสถานประกอบการเพื่อให้ทั้งชายและหญิงสามารถดูแลครอบครัวได้อย่างสมดุลกับการทำงาน เพื่อส่งเสริมการสร้างประชากรรุ่นใหม่บนรากฐานของครอบครัวที่มีคุณภาพเพิ่มโอกาสของสตรีในการทำงานเชิงเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนเพิ่มศักยภาพความรู้ความสามารถ และภาวะผู้นำของสตรีเพื่อให้สามารถมีบทบาทในทางการเมืองและการบริหารทั้งในระดับนานาชาติ ระดับชาติ และในระดับท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมและกว้างขวาง ซึ่งเป้าหมายของแผนแม่บทย่อย คือ ภาควิชาการพัฒนาบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีส่วนสนับสนุนตัวชี้วัด ดัชนีชี้วัดทุนทางสังคม

๔.๑.๔ ประเด็น (๒๐) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ

ประเด็น (๒๐) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ มุ่งเน้นพัฒนาการให้บริการของรัฐให้มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ และเป็นการพัฒนาแบบครอบคลุมทั่วถึง บูรณาการไร้รอยต่อ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาบริการดิจิทัล ดำเนินการพัฒนาระบบอำนวยความสะดวกในการบริการภาครัฐ เพื่อให้ประชาชนและผู้รับบริการทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงได้โดยง่าย สะดวก รวดเร็ว โปร่งใส หลากหลายช่องทาง ตรวจสอบได้ ไม่มีข้อจำกัดของเวลา พื้นที่ และกลุ่มคน โดยแผนย่อยการพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ มีแนวทางการพัฒนาให้ภาครัฐมีระบบบริหารงานที่ทันสมัย สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญในการพัฒนาประเทศให้ก้าวสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วในอนาคต ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมได้ทำให้การปฏิบัติราชการของหน่วยงานภาครัฐเปลี่ยนแปลงไป โดยต้องปฏิบัติราชการโดยรวดเร็ว ถูกต้อง เหมาะสม มีประสิทธิภาพ และเป็นเลิศ ซึ่งนวัตกรรม เทคโนโลยี ฐานข้อมูลขนาดใหญ่

และระบบวิธีปฏิบัติราชการแบบดิจิทัล สอดคล้องกับไทยแลนด์ ๔.๐ ซึ่งเป้าหมายของแผนแม่บทย่อย คือ ภาครัฐมีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากล และมีความคล่องตัว ซึ่งมีส่วนสนับสนุนตัวชี้วัด สัดส่วนของหน่วยงานที่บรรลุผลสัมฤทธิ์อย่างสูงตามเป้าหมาย

๔.๒ การดำเนินงานตามหลักเกณฑ์การประเมินองค์กรต้นแบบด้านสิทธิมนุษยชน

แผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์การประเมินองค์กรต้นแบบด้านสิทธิมนุษยชน ประเภทภาครัฐ ๓ มิติ ดังนี้

๔.๒.๑ มิติตัวชี้วัดด้านโครงสร้าง (Structural Indicator)

แสดงถึงความตั้งใจหรือเจตจำนงในการเคารพสิทธิมนุษยชน และต้องการยกระดับสิทธิมนุษยชนให้ดียิ่งขึ้น โดยการยอมรับมาตรฐานระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนมาปรับใช้ ซึ่งมีตัวชี้วัดที่สำคัญ ได้แก่

หลักเกณฑ์ การประเมินผลองค์กรภาครัฐ	ค่าเป้าหมาย	ผลการประเมินตนเอง		โปรดอธิบาย/ แสดงหลักฐาน
		ดำเนินการ	ไม่ได้ ดำเนินการ	
๑. การประกาศหรือแถลงนโยบายที่ เคารพสิทธิมนุษยชน	๒๐			
๑.๑ มีการจัดทำคำประกาศ/คำแถลง นโยบายที่เคารพสิทธิมนุษยชน และ จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร โดยได้รับ ความเห็นชอบจากผู้บริหารสูงสุดของ องค์กร สามารถระบุความเชื่อมโยงกับ แผนฯ รายด้านหรือรายการกลุ่มอย่าง ชัดเจน				
๑.๒ สมาชิกในองค์กรมีความเห็นชอบ ร่วมกันต่อประกาศ/คำแถลงนโยบายที่ เคารพสิทธิมนุษยชน โดยมีหลักฐาน อย่างชัดเจนเป็นที่ประจักษ์				
๑.๓ มีการเผยแพร่ประกาศ/คำแถลง นโยบายขององค์กรที่เคารพสิทธิ มนุษยชนให้แก่บุคลากรภายในองค์กร ทราบ โดยสื่อสารผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น หนังสือภายในหน่วยงาน ติด บอร์ดประกาศ และสามารถสื่อสารไปยัง ภายนอกองค์กรทราบ โดยเผยแพร่ ต่อสาธารณะผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น หนังสือเวียน เว็บไซต์ Line Facebook page เป็นต้น				

หลักเกณฑ์ การประเมินผลองค์กรภาครัฐ	ค่าเป้าหมาย	ผลการประเมินตนเอง		โปรดอธิบาย/ แสดงหลักฐาน
		ดำเนินการ	ไม่ได้ ดำเนินการ	
๑.๔ มีการประเมินความรู้/ความ พึงพอใจการประกาศนโยบายที่เคารพ สิทธิมนุษยชนกับบุคลากรภายใน องค์กร				
๒. การกำหนดผู้รับผิดชอบโดยตรง ในการกำกับ ติดตาม และรายงาน ผลการดำเนินงานตามการ ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้าน สิทธิมนุษยชนขององค์กร	๑๐			
๒.๑ ผู้บริหารสูงสุดมีคำสั่งเป็นลาย ลักษณ์อักษรมอบหมายผู้รับผิดชอบ โดยตรง (เจ้าหน้าที่/กลุ่มงาน/ หน่วยงานภายใน/คณะทำงาน/ คณะกรรมการ) ในการส่งเสริม กำกับ ขับเคลื่อน และติดตามการดำเนินงาน ตามแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชน ขององค์กร				
๒.๒ มีการติดตามและจัดทำรายงาน ผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานตาม แผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนของ ขององค์กร เสนอต่อผู้บริหารสูงสุด ขององค์กร เป็นระยะ				
๒.๓ มีการรายงานผลการปฏิบัติตาม แผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนของ องค์กร เสนอส่งกรมคุ้มครองสิทธิและ เสรีภาพ				

๔.๒.๒ มิติตัวชี้วัดด้านกระบวนการ (Process Indicator)

เป็นตัวชี้วัดเกี่ยวกับเครื่องมือหรือวิธีการที่จะทำให้การดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนให้เป็นไปตามเป้าหมาย หรือให้เกิดผลตามนโยบายหรือแผนงานที่กำหนดไว้ มีการนำมิติด้านสิทธิมนุษยชนมาเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งมีตัวชี้วัดที่สำคัญ ได้แก่

หลักเกณฑ์ การประเมินผลองค์กรภาครัฐ	ค่าเป้าหมาย	ผลการประเมินตนเอง		โปรดอธิบาย/ แสดงหลักฐาน
		ดำเนินการ	ไม่ได้ ดำเนินการ	
๓. การขับเคลื่อนแผนสิทธิมนุษยชน	๑๕			
๓.๑ มีการวิเคราะห์แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พร้อมทั้งเชื่อมโยงกับแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมของหน่วยงาน และจัดทำแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนขององค์กร ควรประกอบด้วย กรอบระยะเวลาในการดำเนินการและการติดตามประเมินผล				
๓.๒ มีการถ่ายทอดแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนขององค์กรไปยังบุคลากร/หน่วยงานภายในทุกระดับอย่างทั่วถึง ในรูปแบบหนังสือสั่งการเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม				
๔. การปลูกฝัง สร้างการรับรู้ ความตระหนักรู้ด้านสิทธิมนุษยชนให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน	๑๐			
๔.๑ มีการส่งบุคลากรเข้าร่วมการประชุม/ฝึกอบรมเกี่ยวกับประเด็นสิทธิมนุษยชนกับหน่วยงานภายนอก หรือจัดฝึกอบรมภายในโดยมีการบรรจุวิชาสิทธิมนุษยชนสอดแทรกในหลักสูตร				
๔.๒ มีการจัดอบรม/สัมมนา หรือจัดทำหลักสูตรด้านสิทธิมนุษยชนสำหรับการปฏิบัติงานขององค์กรให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นการเฉพาะ				
๕. การสร้างกลไก เครื่องมือ หรือช่องทางอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้รับบริการรับรู้สิทธิเข้าถึงบริการขององค์กร รวมทั้งมีช่องทางร้องเรียนร้องทุกข์ได้โดยสะดวก	๒๐			

หลักเกณฑ์ การประเมินผลองค์กรภาครัฐ	ค่าเป้าหมาย	ผลการประเมินตนเอง		โปรดอธิบาย/ แสดงหลักฐาน
		ดำเนินการ	ไม่ได้ ดำเนินการ	
๕.๑ มีการจัดทำและเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ภารกิจหรือบริการขององค์กรในรูปแบบและภาษาที่เข้าใจง่าย เพื่อให้ผู้รับบริการรับรู้สิทธิที่พึงได้ และช่องทางการเข้าถึงบริการ รวมทั้งจัดทำและเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์สำหรับผู้รับบริการที่เป็นกลุ่มเปราะบาง โดยเฉพาะ เช่น สื่อสำหรับคนพิการ ทางสายตา ทางการได้ยิน สื่อภาษาต่างประเทศ ฯลฯ				
๕.๒ มีเครื่องมือหรือช่องทางอำนวยความสะดวกให้ผู้รับบริการที่เป็นกลุ่มเปราะบาง (เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ แรงงานต่างด้าว ฯลฯ) <u>สามารถเข้าถึงการบริการขององค์กรได้โดยสะดวก</u> เช่น เว็บไซต์เพื่อคนพิการทางสายตา application สำหรับคนพิการ สื่อสำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุ การทำทางลาดสำหรับคนพิการ ที่จอดรถคนพิการ ห้องน้ำคนพิการ ผู้สูงอายุ การมีล่ามแปลภาษา การออกมาตรการเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้ผู้รับบริการที่เป็นกลุ่มเปราะบางสามารถใช้สิทธิได้ เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ฯลฯ				
๕.๓ มีกลไกการร้องทุกข์ โดยทางอำนวยความสะดวกให้บุคลากรภายในองค์กร ผู้รับบริการ และผู้รับบริการที่เป็นกลุ่มเปราะบาง (เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ แรงงานต่างด้าว ฯลฯ) เข้าถึงการร้องเรียนร้องทุกข์ในรูปแบบต่าง ๆ ได้โดยสะดวก เช่น เว็บไซต์ Application สายด่วน หรือจุดบริการรับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์สำหรับผู้รับบริการที่เป็นกลุ่มเปราะบางเป็นการเฉพาะ การมีสื่อภาษาต่างประเทศ การมีล่ามแปลภาษา				

หลักเกณฑ์ การประเมินผลองค์กรภาครัฐ	ค่าเป้าหมาย	ผลการประเมินตนเอง		โปรดอธิบาย/ แสดงหลักฐาน
		ดำเนินการ	ไม่ได้ ดำเนินการ	
การออกมาตรการเพื่อขจัดอุปสรรคหรือ ส่งเสริมให้ผู้รับบริการที่เป็นกลุ่ม เปราะบางสามารถใช้สิทธิได้เช่นเดียวกับ บุคคลอื่น ฯลฯ				
๖. การประเมินผลการรับรู้หรือความ เข้าใจเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน	๕			
๖.๑ มีการประเมินการรับรู้ หรือความ เข้าใจเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน หรือสิทธิ การเข้าถึงบริการของบุคลากรภายใน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้รับบริการ บุคคลภายนอกที่เข้ารับ การอบรมด้านสิทธิมนุษยชนที่องค์กร จัดขึ้น				

๔.๒.๓ มิติตัวชี้วัดด้านผลลัพธ์ (Outcome Indicator)

เป็นการประเมินความสำเร็จของการดำเนินงานหรือความพยายามที่จะดำเนินการตาม
โครงการหรือมาตรการต่าง ๆ เพื่อให้สิทธิด้านต่าง ๆ เกิดผลขึ้นจริงทั้งในแง่ของสิทธิมนุษยชนใน
แต่ละด้านหรือกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งมีตัวชี้วัดที่สำคัญ ได้แก่

หลักเกณฑ์ การประเมินผลองค์กรภาครัฐ	ค่าเป้าหมาย	ผลการประเมินตนเอง		โปรดอธิบาย/ แสดงหลักฐาน
		ดำเนินการ	ไม่ได้ ดำเนินการ	
๗. มีการตรวจสอบสิทธิมนุษยชน อย่างรอบด้าน (Human Rights Due Diligence)	๕			
๗.๑ มีการประเมินความเสี่ยง/หรือ พิจารณาว่าใครที่ได้รับผลกระทบจาก การดำเนินงานขององค์กรที่อาจทำให้ เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชน				
๗.๒ มีการจัดลำดับความสำคัญของ โอกาสที่เสี่ยงต่อการละเมิดสิทธิ มนุษยชน พร้อมทั้งระบุแนวทางการ แก้ไข				
๘. มีการกำกับ ติดตาม และ ประเมินผลความเสี่ยงด้านสิทธิ มนุษยชนในข้อ ๖	๕			

หลักเกณฑ์ การประเมินผลองค์กรภาครัฐ	ค่าเป้าหมาย	ผลการประเมินตนเอง		โปรดอธิบาย/ แสดงหลักฐาน
		ดำเนินการ	ไม่ได้ ดำเนินการ	
๘.๑ มีการติดตามประเมินผลความเสี่ยงสถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชน พร้อมทั้งจัดรายงานประเมินสถานการณ์และความเสี่ยงขององค์กรเผยแพร่ต่อสาธารณะ				
๙. มีกลไก ช่องทาง หรือเครื่องมือในการเฝ้าระวังการละเมิดสิทธิมนุษยชน	๑๐			
๙.๑ มีการกำหนดแนวปฏิบัติระเบียบ หรือแนวทางการดำเนินงานขององค์กรในการป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชน ทั้งต่อบุคลากรภายในองค์กรหรือผู้รับบริการ				
๙.๒ มีกลไกการตรวจตรา หรือเครื่องมือในการเฝ้าระวังการละเมิดสิทธิมนุษยชนขององค์กรเช่น การเฝ้าระวังไม่ให้เกิดล่วงละเมิดทางเพศในสถานที่ทำงานการเฝ้าระวังการดำเนินโครงการไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน การชุมนุมประท้วงการร้องเรียนผ่านสื่อ ฯลฯ พร้อมทั้งกำหนดผู้รับผิดชอบ				
๙.๓ มีการทำคู่มือระบุขั้นตอน/วิธีป้องกัน/การบรรเทาความเสี่ยง/แนวทางในการเยียวยาผู้เสียหายที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานขององค์กรอย่างชัดเจน				

๔.๓ การขับเคลื่อนกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

ตารางที่ ๑๐ รายละเอียดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

ลำดับ	แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์ของแผนงาน/ โครงการ/กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	แผนการดำเนินงาน					หน่วยงาน รับผิดชอบ	หน่วยปฏิบัติ	
				๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐		ส่วน กลาง	ส่วน ภูมิภาค
๑	แผนสิทธิมนุษยชนด้านการศึกษา										
	ข้อเสนอแนะ การจัดการศึกษาสำหรับเด็กไร้สัญชาติ เพื่อใช้ประกอบการจัดทำรายงานสภาวะการณ์ทางการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ นำไปสู่การจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนาการจัดการศึกษา การเรียนรู้ที่รองรับการพัฒนาเสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์ตลอดทุกช่วงวัย										
	ตัวชี้วัด จำนวนประชากรที่เข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ นวัตกรรมตามมาตรการของรัฐสูงขึ้น										
	การประชุมทางวิชาการ เรื่อง Migrant Education: Challenges and Opportunities (เป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรมของรายงานสภาวะการณ์ทางการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ)	๑) เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักเกี่ยวกับความสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กไร้สัญชาติ ๒) เพื่อศึกษา วิเคราะห์สถานการณ์ ประมวลผลสัมฤทธิ์และติดตามความเคลื่อนไหวและแนวโน้มทางการศึกษาของประเทศและนานาชาติ ๓) เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และตัวอย่างความสำเร็จในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กไร้สัญชาติ เพื่อใช้ประกอบการจัดทำรายงานสภาวะการณ์ทางการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ นำไปสู่การจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนาการจัดการศึกษา การ	ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กไร้สัญชาติ ทั้งภายในและภายนอก กระทรวงศึกษาธิการ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา ข้าราชการ ผู้ปกครอง นักเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการด้านการศึกษา	✓	-	-	-	-	สพค.	✓	

ลำดับ	แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์ของแผนงาน/ โครงการ/กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	แผนการดำเนินงาน					หน่วยงาน รับผิดชอบ	หน่วยปฏิบัติ	
				๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐		ส่วน กลาง	ส่วน ภูมิภาค
		เรียนรู้ที่รองรับการพัฒนา เสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์ ตลอดทุกช่วงวัย									
๒	แผนสิทธิมนุษยชนด้านการศึกษา										
	ข้อเสนอแนะ ๒) ปรับปรุงมาตรการของรัฐในด้านต่าง ๆ ให้ประชาชนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ นวัตกรรมได้ ควบคู่ไปกับการพัฒนาระบบความช่วยเหลือกลุ่มผู้ด้อยโอกาสเป็นการเฉพาะ และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่พัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นให้แก่กลุ่มผู้เปราะบางในการดำรงชีวิตในสภาพสังคมปัจจุบันและอนาคต										
	ตัวชี้วัด จำนวนประชากรที่เข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ นวัตกรรมตามมาตรการของรัฐสูงขึ้น										
	โครงการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับ กลุ่มเปราะบางทางสังคมให้เข้าถึงการศึกษาที่มี คุณภาพและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	๑) ศึกษาทักษะที่จำเป็นและ แนวทางพัฒนาสำหรับกลุ่ม เปราะบางทางสังคมให้เข้าถึง การศึกษาที่มีคุณภาพและการ เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ๒) ศึกษาและพัฒนานวัตกรรม เพื่อยกระดับคุณภาพและ มาตรฐานการจัดการศึกษา สำหรับกลุ่มเปราะบางทาง สังคมให้เข้าถึงการศึกษาที่มี คุณภาพและการเรียนรู้อย่าง ต่อเนื่องตลอดชีวิต ๓) ศึกษาและพัฒนาระบบ บริหารจัดการแบบองค์รวมเชิง บูรณาการโดยมีส่วนร่วมของ ทุกภาคส่วน เพื่อยกระดับ คุณภาพและมาตรฐานการจัด การศึกษาสำหรับกลุ่มเปราะบาง ทางสังคมให้เข้าถึงการศึกษาที่มี	- เด็กกลุ่มผู้ไร้รัฐ กลุ่ม ชาติพันธุ์ และกลุ่มผู้ลี้ภัย - หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับการดำเนินงานกับเด็ก กลุ่มผู้ไร้รัฐ กลุ่มชาติพันธุ์ และกลุ่มผู้ลี้ภัย	✓	✓	✓	✓	✓	สมร.	✓	

ลำดับ	แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์ของแผนงาน/ โครงการ/กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	แผนการดำเนินงาน					หน่วยงาน รับผิดชอบ	หน่วยปฏิบัติ	
				๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐		ส่วน กลาง	ส่วน ภูมิภาค
	บรรจุเป็นรายวิชาหรือหลักสูตร เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้การสอนด้านสิทธิมนุษยชนในสถานศึกษาให้มากยิ่งขึ้น และให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมให้แก่ผู้บริหาร ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนสิทธิมนุษยชนอย่างบูรณาการ										
	ตัวชี้วัด ๑) มีมาตรการ/กิจกรรมในการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและสร้างความตระหนักในด้านสิทธิมนุษยชน การเคารพสิทธิผู้อื่น สิทธิส่วนบุคคล การรักษาสีหิ และบทบาทของตนเองภายใต้กรอบของการเคารพสิทธิเสรีภาพผู้อื่น วิธีการปฏิบัติตัวเมื่อถูก bully และความรู้เท่าทันเทคโนโลยี ภายใต้เนื้อหาที่เหมาะสมในแต่ละช่วยวัย แก่ครู นักเรียน นักศึกษาในสถานศึกษาทุกระดับ ๒) สถานศึกษามีการบรรจุหลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษาเพิ่มขึ้น										
	โครงการขับเคลื่อนการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและความเสมอภาคระหว่างเพศ มิติด้านการศึกษา	๑) เพื่อขับเคลื่อนองค์ประกอบ มิติ ก กิจกรรมร่วมและความร่วมมือ ภายใต้ดัชนีชี้วัดทุนทางสังคม ๒) เพื่อจัดทำข้อเสนองานวิจัย/องค์ความรู้ การส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและความเสมอภาคระหว่างเพศ มิติด้านการศึกษา ๓) เพื่อการเสริมสร้างพลังทางสังคมผ่านกระบวนการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและความเสมอภาคระหว่างเพศ โดยทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมเพิ่มขึ้น ๔) เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนและความเสมอภาคระหว่างเพศของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา	- หน่วยงาน สถานศึกษา สถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง - บุคลากรของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา	✓	-	-	-	-	ศูนย์ GFP	✓	✓
๕	โครงการส่งเสริมศักยภาพภาคีสตรีครูภูมิปัญญาไทยมุ่งต่อยอดการพัฒนาองค์ความรู้เพิ่มขีดความสามารถของ	๑) เพื่อขับเคลื่อนองค์ประกอบ มิติวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น มิติผู้นำ และ	๑) ผู้แทนกลุ่มผู้ขับเคลื่อนทุนทางสังคมได้แก่ ประชาชนในพื้นที่	-	✓	-	-	-	ศูนย์ GFP	✓	✓

ลำดับ	แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์ของแผนงาน/ โครงการ/กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	แผนการดำเนินงาน					หน่วยงาน รับผิดชอบ	หน่วยปฏิบัติ	
				๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐		ส่วน กลาง	ส่วน ภูมิภาค
		วัฒนธรรมและสังคมแห่งการ แบ่งปันร่วมกับภาคีเครือข่าย ในการต่อยอดการพัฒนาองค์ ความรู้ ทักษะภูมิปัญญา ท้องถิ่น ๖) เพื่อศึกษาปัจจัยความสำเร็จ (Key Success Factor) และห่วง โซ่คุณค่า (Value Chain) ของ การเสนอขายและแผน สนับสนุนทรัพยากรเพื่อ การศึกษาในมิติด้านภูมิปัญญา ของชาติ									
๖	แผนสิทธิมนุษยชนกลุ่มเด็กและสตรี										
	ข้อเสนอแนะ ๓) รัฐควรรณรงค์ให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาความรุนแรงในครอบครัว สร้างค่านิยมที่เคารพความเสมอภาคระหว่างเพศและคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว และจัดระบบฐานข้อมูลด้านครอบครัว เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินงานพัฒนาสถาบันครอบครัวได้อย่างถูกต้อง										
	ตัวชี้วัด ๑) มีโครงการรณรงค์ให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ๒) มีการจัดระบบฐานข้อมูลด้านครอบครัวเพื่อนำมาใช้ในการดำเนินงานพัฒนาสถาบันครอบครัว										
	โครงการยกระดับความร่วมมือด้านการศึกษาเพื่อ ขับเคลื่อนฐานข้อมูลการพัฒนาสังคมของกลุ่ม เปราะบาง	๑) เพื่อส่งเสริมความรู้ความ เข้าใจของสตรีครูภูมิปัญญาไทย และเครือข่ายที่เกี่ยวข้องที่เข้า ร่วมโครงการมีความรู้ความ เข้าใจในบทบาทของภาคี เครือข่ายด้านการศึกษามีส่วน ร่วมในการพัฒนาสังคมเพื่อเพิ่ม ขีดความสามารถของชุมชนให้ ครอบคลุมทุกมิติ	กลุ่มเป้าหมายหลัก : ผู้แทนกลุ่มสตรีครูภูมิ ปัญญาไทยหรือสตรีผู้มี บทบาทในการพัฒนา ได้แก่ สตรีครูภูมิปัญญา ไทยและเครือข่ายด้าน การศึกษาในพื้นที่จังหวัด ภายใต้สำนักงาน ศึกษาธิการภาค ๑๘ ภาค	-	✓	✓	✓	✓	ศูนย์ GFP	✓	✓

ลำดับ	แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์ของแผนงาน/ โครงการ/กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	แผนการดำเนินงาน					หน่วยงาน รับผิดชอบ	หน่วยปฏิบัติ	
				๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐		ส่วน กลาง	ส่วน ภูมิภาค
		๒) เพื่อบูรณาการชุดข้อมูลเพื่อการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ (Open Data) ระบบสารสนเทศสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา ชุดข้อมูลการศึกษา การพัฒนาสังคมของกลุ่มเปราะบาง ๓) เพื่อจัดทำชุดข้อมูล (Data Set) กลุ่มภาคีเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาฐานข้อมูล การพัฒนาสังคมด้านการศึกษา จากหน่วยงานพื้นที่สู่หน่วยงานนโยบาย เพื่อการเปิดเผยข้อมูล (Open data) ๔) เพื่อจัดทำข้อเสนองานวิจัย/องค์ความรู้ รูปแบบข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับรูปแบบการขับเคลื่อนฐานข้อมูลการพัฒนาสังคมด้านการศึกษาของกลุ่มเปราะบาง ๕) เพื่อส่งเสริมศักยภาพสตรีครูภูมิปัญญาไทย ในการบูรณาการการทำงานอย่างส่วนร่วมระหว่างภาคีเครือข่ายอื่น ๆ	กลุ่มเป้าหมายรอง : ผู้แทนกลุ่มหน่วยงานที่ให้การสนับสนุน ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน หรือที่เกี่ยวข้อง								
๗	โครงการพัฒนาฐานข้อมูลภูมิปัญญาของชาติเพื่อบูรณาการส่งเสริมการพัฒนาอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการของสตรี	๑) ศึกษาแนวทางการนำองค์ความรู้ภูมิปัญญาของชาติมาส่งเสริมการพัฒนาอาชีพและ	๑) ผู้นำการเปลี่ยนแปลงของชุมชน ได้แก่ ผู้แทนของครูภูมิ	-	-	-	-	✓	ศูนย์ GFP	✓	✓

ลำดับ	แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์ของแผนงาน/ โครงการ/กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	แผนการดำเนินงาน					หน่วยงาน รับผิดชอบ	หน่วยปฏิบัติ	
				๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐		ส่วน กลาง	ส่วน ภูมิภาค
		การเป็นผู้ประกอบการของสตรีตามแนวทางวิถีชีวิตรูปแบบใหม่ ๒) เพื่อสร้างจิตสำนึกความเป็นไทยดำรงชีวิตพอเพียงด้วยภูมิปัญญาของชาติ ๓) เพื่อพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมพร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ ๔) เพื่อพัฒนาบทบาทภาคีเครือข่ายในการพัฒนาสังคมอย่างต่อเนื่อง ๕) เพื่อพัฒนาทักษะการดำรงชีวิตรองรับสังคมผู้สูงอายุในศตวรรษที่ ๒๑ โดยประยุกต์ใช้องค์ความรู้ภูมิปัญญาไทย ๖) เพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมสังคมและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสังคมอย่างมีมุมมองมิติหญิงชาย ๗) เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการสร้างความร่วมมือภาคีเครือข่ายสตรีด้านการศึกษาต่อยอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาของชาติเพื่อพัฒนา	ปัญหาไทยของสกศ. ในแต่ละภาคครูภูมิปัญญาไทย แบ่งตามภูมิภาค ดังนี้ - กลุ่มเครือข่ายครูภูมิปัญญาไทยภาคกลาง - กลุ่มเครือข่ายครูภูมิปัญญาไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ - กลุ่มเครือข่ายครูภูมิปัญญาไทยภาคใต้ - กลุ่มเครือข่ายครูภูมิปัญญาไทยภาคตะวันออก - กลุ่มเครือข่ายครูภูมิปัญญาไทยภาคเหนือ ๒) ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่/ชุมชนของผู้นำการเปลี่ยนแปลงของชุมชน								

ลำดับ	แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์ของแผนงาน/ โครงการ/กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	แผนการดำเนินงาน					หน่วยงาน รับผิดชอบ	หน่วยปฏิบัติ	
				๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐		ส่วน กลาง	ส่วน ภูมิภาค
		อาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ ตามแนวทางวิถีชีวิตรูปแบบใหม่									
๘	แผนสิทธิมนุษยชนกลุ่มผู้สูงอายุ										
	ข้อเสนอแนะ ๑) รัฐควรมีมาตรการหรือแนวทางการเตรียมความพร้อมประชากรในการเข้าสู่วัยสูงอายุในอนาคตที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม นอกเหนือจากมาตรการการช่วยเหลือต่างๆที่อยู่ในแผนปฏิบัติการด้านผู้สูงอายุ ระยะที่ ๓ เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี มีความสุข และไม่เป็นการภาระของครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติ อาทิ สร้างหลักประกันทางเศรษฐกิจที่เป็นมาตรการระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุ ให้มีความมั่นคงและยั่งยืน ด้วยการพิจารณาและศึกษาความเป็นไปได้เรื่องการปรับเพิ่มเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้เพียงพอต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ การส่งเสริมมาตรการจูงใจให้ภาครัฐและภาคธุรกิจจ้างงาน ผู้สูงอายุ เพื่อบรรเทาภาระงบประมาณภาครัฐด้านสวัสดิการชราภาพในระยะยาว ที่สำคัญ ยังเป็นการแก้ปัญหาขาดแคลนแรงงานในบางวิชาชีพ										
	ตัวชี้วัด มีมาตรการหรือแนวทางการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัยอย่างเป็นรูปธรรม										
	โครงการความร่วมมือภาคีเครือข่ายด้านการศึกษา ต่อยอดองค์ความรู้ภูมิปัญญาของชาติเพื่อส่งเสริม การพัฒนาอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการของสตรี ตามแนวทางวิถีชีวิตรูปแบบใหม่	๑) เพื่อศึกษาแนวทางการนำ องค์ความรู้ภูมิปัญญาของชาติ มาส่งเสริมการพัฒนาอาชีพ และการเป็นผู้ประกอบการ ของสตรีตามแนวทางวิถีชีวิต รูปแบบใหม่ ๒) เพื่อสร้างจิตสำนึกความ เป็นไทยดำรงชีวิตพอเพียง ด้วยภูมิปัญญาของชาติ ๓) เพื่อพัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพของทุกภาคส่วนมี ส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม พร้อมสำหรับวิถีชีวิตใน ศตวรรษที่ ๒๑ ๔) เพื่อพัฒนาบทบาทภาคี เครือข่ายในการพัฒนาสังคม อย่างต่อเนื่อง ๕) เพื่อพัฒนาทักษะการ ดำรงชีวิตรองรับสังคมผู้สูงอายุ	๑) ผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของชุมชน ได้แก่ ผู้แทน ของครุภูมิปัญญาไทยของ สกศ. ในแต่ละภาคครุภูมิ ปัญญาไทย แบ่งตาม ภูมิภาค ดังนี้ - กลุ่มเครือข่ายครุภูมิ ปัญญาไทยภาคกลาง - กลุ่มเครือข่ายครุภูมิ ปัญญาไทยภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ - กลุ่มเครือข่ายครุภูมิ ปัญญาไทยภาคใต้ - กลุ่มเครือข่ายครุภูมิ ปัญญาไทยภาคตะวันออก - กลุ่มเครือข่ายครุภูมิ ปัญญาไทยภาคเหนือ ๒) ประชาชนที่อาศัยอยู่ ในพื้นที่/ชุมชนของผู้นำ	-	-	✓	✓	-	ศูนย์ GFP	✓	✓

ลำดับ	แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์ของแผนงาน/ โครงการ/กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	แผนการดำเนินงาน					หน่วยงาน รับผิดชอบ	หน่วยปฏิบัติ	
				๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐		ส่วน กลาง	ส่วน ภูมิภาค
		ในศตวรรษที่ ๒๑ โดย ประยุกต์ใช้องค์ความรู้ภูมิ ปัญญาไทย ๖) เพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมสังคม และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสังคม อย่างมีมุมมองมิติหญิงชาย ๗) เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิง นโยบายในการสร้างความ ร่วมมือภาคีเครือข่ายสตรีด้าน การศึกษาต่อยอดองค์ความรู้ภูมิ ปัญญาของชาติเพื่อพัฒนาอาชีพ และการเป็นผู้ประกอบการตาม แนวทางวิถีชีวิตรูปแบบใหม่	การเปลี่ยนแปลงของ ชุมชน								

หมายเหตุ: กิจกรรมอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

ส่วนที่ ๕

กรอบแนวทางการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน

การกำกับติดตามและประเมินผลแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ มีแนวทางการดำเนินงานดังนี้

๕.๑ การกำกับ ติดตาม และประเมินผล

๕.๑.๑ การกำกับดูแลการดำเนินงาน

การกำกับดูแลการดำเนินงานเป็นไปตามลำดับชั้นการบังคับบัญชา โดยเจ้าหน้าที่ศูนย์ประสานงานด้านความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย (Gender Focal Point : GFP) ทำหน้าที่ประสานติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานเป็นระยะ รายงานต่อหัวหน้าศูนย์ GFP และรายงานต่อเลขาธิการสภาการศึกษาในฐานะผู้บริหารด้านการเสริมสร้างบทบาทหญิงชาย (Chief Gender Equality Officer: CGEO) ซึ่งกำกับดูแลการดำเนินงานในภาพรวม

๕.๑.๒ การติดตามการดำเนินงาน

เจ้าหน้าที่ศูนย์ประสานงานด้านความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย (Gender Focal Point : GFP) จะดำเนินการติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานรอบ ๓ เดือน ๖ เดือน และ ๑๒ เดือน เพื่อให้มั่นใจว่าผลการดำเนินงานจะเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

ในกรณีที่คาดว่าจะไม่สามารถดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ ให้ผู้รับผิดชอบโครงการ/กิจกรรมดำเนินการปรับปรุงแบบ/กระบวนการ/วิธีการทำงานให้เหมาะสมตามสถานการณ์ และรายงานต่อหัวหน้า ศูนย์ GFP และผู้บริหารด้านการเสริมสร้างบทบาทหญิงชาย (Chief Gender Equality Officer: CGEO) ตามลำดับ

๕.๑.๓ การประเมินผลการดำเนินงาน

การประเมินผลการดำเนินงาน คือ กระบวนการที่ผู้บริหารใช้พิจารณาผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานว่าสามารถปฏิบัติงานได้ในระดับใดเมื่อเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้ปฏิบัติงานเพื่อหาโอกาสในการปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมีรายละเอียดการประเมินผลการดำเนินงาน ดังนี้

๑) ประเมินผลการดำเนินงานตาม โครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่

๒) ประเมินความมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของการดำเนินงาน

๓) เป็นการประเมินโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ๓ ส่วน ได้แก่

๓.๑) ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้รับผิดชอบโครงการ/กิจกรรม

๓.๒) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน สกศ. ได้แก่ เจ้าหน้าที่ศูนย์ GFP และ CGEO

๓.๓) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก สกศ. ได้แก่ วิทยากร ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว และผู้ที่เกี่ยวข้อง

๕.๒ เครื่องมือการกำกับ ติดตาม และประเมินผล

- ๑) แบบรายงานผลการดำเนินงานการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน
- ๓) การรายงานผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง

๕.๓ การรายงานผลการดำเนินงาน

ดำเนินกิจกรรมที่ระบุไว้ในแผน และนำมารวบรวม จัดทำรายงานเป็นรูปเล่มพร้อมทั้งแนบเอกสารหลักฐานเชิงประจักษ์ ซึ่งมีการตรวจสอบก่อนนำเสนอต่อเลขาธิการสภาการศึกษาเพื่อโปรดทราบและเห็นชอบ และนำส่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (๒๕๖๖). (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านพัฒนาสตรี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐).
- กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ. (๒๕๖๑). แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๗๐).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๖๔). นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๖๖). แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ของกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับปรับปรุงตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรร).
- ประกาศ เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐). (๒๕๖๑, ๑๓ ตุลาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๘๒ ก. หน้า ๑ - ๗๔.
- ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐). (๒๕๖๒, ๑๘ เมษายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๕๑ ก.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (๒๕๖๐). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙. บริษัท พรินทวานกราฟฟิค จำกัด. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (๒๕๕๙). แผนยุทธศาสตร์ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔) ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. บริษัท พรินทวานกราฟฟิค จำกัด. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (๒๕๖๖). แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (๒๕๖๒). สรุปสาระสำคัญของแผนการปฏิรูปประเทศ.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักนายกรัฐมนตรี (๒๕๖๕). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบสอง พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐.

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

ดร.สุเทพ แก่งสันเทียะ	เลขาธิการสภาการศึกษา
ดร.สวัสดิ์ ภูทอง	รองเลขาธิการสภาการศึกษา
นายธนู ขวัญเดช	รองเลขาธิการสภาการศึกษา
นางศิริพร ศรีพันธุ์	ที่ปรึกษาด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา
ดร.ภูมิภัทร เรืองแหล่	ผู้ช่วยเลขาธิการสภาการศึกษา
นางเพทชาย บุญมี	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

หน่วยงานสนับสนุนข้อมูล

สำนักอำนวยการ (สอ.)
สำนักนโยบายและแผนการศึกษา (สนผ.)
สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา (สปศ.)
สำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา (สกม.)
สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ (สมร.)
สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา (สวพ.)
กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร (กพร.)
กลุ่มตรวจสอบภายใน (ตสน.)
สำนักนโยบายความร่วมมือกับต่างประเทศ (สนต.)
สำนักสื่อสารองค์กร (สสอ.)
สำนักนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (สนป.)
กลุ่มงานจริยธรรม
ศูนย์ประสานงานด้านความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย (GFP)

ผู้รับผิดชอบและจัดทำ

นางสาวพอฤทัย สดสมศรี	หัวหน้าศูนย์ GFP
นายบวรศักดิ์ ชูตินทราศรี	รองหัวหน้าศูนย์ GFP
นางสาวสุวิมล เสนานอก	เจ้าหน้าที่ศูนย์ GFP
นายมิตรภาพ อภิวงศ์งาม	เจ้าหน้าที่ศูนย์ GFP
นางสาวจุฑามาศ แป้นพงษ์	ผู้ช่วยนักวิชาการ
นางสาวนราภรณ์ สิงห์หาด	ผู้ช่วยนักวิชาการ

หน่วยงานรับผิดชอบ

ศูนย์ประสานงานด้านความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย (GFP)